

Ustanovitelj: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Tržič. Izdaja CP »Gorenjski tiske«. Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KLANJ, SREDA, 6. 10. 1963

CENA 40 DIN

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, Od 1. januarja 1958 kot poltednik, Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

PRORAČUNSKÉ TEŽAVE NAŠIH OBČIN

Kamnik: Obvarovati šolstvo

čprav je v proračunu okroglo 88 milijonov dinarjev manj

Klub odbornikov skupščine občine Kamnik, javne tribune med občani in druge razprave, so v glavnem že izoblikovale mnenje, kako naj bi v kamniški občini vskladili letošnje proračunske izdatke z dohodki, ki se bodo po predvidevanjih znižali za okroglo 19 odstotkov, kar v številkah pomeni od 992 na 904 milijone dinarjev. Konec prihodnjega tedna bo o spremembah proračuna dokončno spregovorila občinska skupščina.

Osrednja skrb pri sedanjem skrčenju proračuna, kot je ob tej priložnosti v razgovoru povedal predsednik občinske skupščine Franc Vidervol, je v tem, da bi obvarovali šolstvo in mu zagotovili redno poslovanje, oz. osnovne pogoje mladini pri učenju. To velja tako za osnovne kakor za srednje in druge šole. Šolstvu so že vsa zadnja leta posvečali vso skrb. Ustanovili so poseben sklad v te namene, ki naj bi ob sodelovanju gospodarskih organizacij zagotovil sredstva za gradnjo 6 novih šol in obnovo nekaterih — do 1970. leta. Od tega načrta niso in ne smejo odstopiti, kajti sicer bi v mnogih krajih občine

pa tudi v mestu Kamniku, kjer je predvidena še ena osemletna šola, ne zagotovili mladini pogojev za normalno šolanje. To pa ni le dolžnost po ustavi in zakonih, marveč tudi življenjska nujnost. Zato bodo predvidoma občinskemu šolskemu skladu zmanjšali sredstva le za 5 odstotkov, kar ne bo prizadelo osnovne dejavnosti šol. Šolstvu so pravzaprav znižali sredstva samo do višine dosedanje obvezne rezerve. Skupno je skoraj polovica vseh izdatkov iz občinskega proračuna namenjenih šolstvu, oziroma točneje 48 odstotkov — s številko: 435 milijonov dinarjev.

Naslednja postavka pri skrčenju občinskega proračuna so sredstva za poslovanje državnih organov, kar zajema ne le kolektiv strokovnih služb občine, marveč tudi vrsto drugih zavodov, sodišča in podobno. Tu je že za letos zmanjšani izdatek za okroglo 20 milijonov dinarjev. Toda

po mišljenju tovariša Vidervola je tu potreben dolgotrajnejši proces ne le v merilu občine, marveč v mnogih republiških in zveznih organih. Razne ustanove, zavodi in druge občinske službe so v današnjem sistemu poslovanja hudo obremenjene z raznimi anketami, evidencaми in formulirji tako imenovanih »višjih«
organov. Pri zajemanju podatkov ni enotnosti, kar bi bilo potrebno. To bi bistveno poenostavilo poslovanje. Zato je sedanje zmanjšanje uslužbencev le prvi, začetni korak k načrtnim naporom za zmanjševanje administracije na sploh.

To sta bili dve osrednji misli tovariša Vidervola ob sedanjih proračunskih težavah v kamniški občini.

K. M.

Nova cestna zveza

V teku so priprave za merjenje nove gorske ceste Lavtarski vrh—Križna gora, ki bo dolga nekaj nad 2 kilometra. Če bo ugodna jesen bodo z deli pričeli že letos, prihodnje leto pa naj bi bila cesta dograjena.

Spremembe v „Iskri“

Kranj, 5. oktobra — Danes je že četrti dan živahnega delovanja političnih in samoupravnih organov kolektiva Iskre v Kranju. Začelo se je z odprtim pismom družbeno političnih organizacij delovnemu kolektivu pretekli petek, v katerem dajejo nezaupnico vodstvu podjetja in kranjske tovarne. Temu pismu je sledila ostavka general. direktorja združene Iskre in direktorja tovarne v Kranju ter ostavka celotnega strokovnega kolegija te tovarne.

Včeraj je bila izredna seja upravnega odbora, za jutri pa je sklicana seja delavskega sveta kolektiva v Kranju. Člani upravnega odbora so sprejeli ostavko strokovnega kolegija z dodatkom, da ti ljudje (v glavnem so to vodje sektorjev in obratov) ostanejo na svojih de-

lovnih mestih do opravljenega razpisa delovnih mest. O ostavki direktorja pa bo jutri razpravljala delavski svet.

Znano je, da je kolektiv Iskre že kake 4 mesece v težavah in prejemale zaposleni le 80-odstotne osebne dohodke. V teku so priprave, da bi s 1. januarjem 1966 v okviru tako imenovane združene Iskre dosegli samostojnost po načelu čistih računov, kar je povzročalo doslej mnogo slabe volje. Končno pa je tudi proizvodnja tega kolektiva v septembru presegla planska predvidevanja. Vse to daje slutiti, da bo kolektiv sposoben najti pravi izhod iz sedanjih težav, ki pa v njihovi zapleteni proizvodnji in zunanem trgu verjetno ne bodo rešljiva le s kadrovskimi spremembami. — K. M.

Zastareli odloki

Tržič, 5. oktobra — Svet za blagovni promet skupščine občine Tržič je pripravil predlog o spremembi nekaterih cen oziroma o razveljavljanju odloka o najvišjih maržah na nabavno ceno za nekatere artikle v prodaji na drobno in odlok o najvišjih prodajnih cenah za moko, kruh, sladkor, olje, sveže meso, mleko, premog in drva, ker sta, kot so ugotovili, ta dva odloka ob nekaterih novih predpisih že zastarela.

Po novem predlogu naj bi veljale nove najvišje cene kruhu od 140 (črni) do 204 dinarjev (beli) za kilogram, za sladkor od 265 do 304 (kočke), za mleko 145 din za liter, za olje od 468 do 502 dinarja (pakirano) za kilogram itd. Za sveže meso pa ni več potrebno občinam določati najvišje prodajne cene, ker je to že uredil zvezni zavod za cene. Gre v osnovi za ureditev cen, ki jih je v zadnjih mesecih že ovrnilo tržišče, nekatere tudi navzdol, in za uskladitev teh z veljavnimi predpisi.

O teh predlogih bodo razpravljali odborniki občinske skupščine nocoj na svoji 12. skupni seji. Prav tako imajo na dnevnem redu predlog o spremembah letošnjega proračuna, o sklicanju zborov volivcev v tej občini, o vzdrževanju kurilnih naprav in dimnih vodov ter predlog za nekatera imenovanja v razne svete in druge organe občine.

V času, ko to poročamo, se seja še ni začela.

Kič na kravjem balu

V nedeljo je bil v Ukancu v Bohinju z enotedensko zamudo zaradi slabega vremena prejšnjo nedeljo spet tradicionalni Kravji bal, turistična prireditve, ki ima svoj izvor v nekdanjem planšarskem prazniku, ko so se kmetje z živino jeseni vrnili v dolino, v rovtne — nižinske pašnike, ki jih preko leta kosijo, jeseni pa na njih pasejo.

Bal je bil tak kot vsa zadnja leta: z nagradami najboljšim tropom, s pesmijo in plesom, z Ukčevim govorom v verzih, s prodajo domačih jedi, s številnimi obiskovalci in številnimi avtomobili na travniku pred Zlatorogom, pa še s kičom, ki ga je bilo letos neverjetno veliko. Tega prireditelji ne bi smeli dovoliti, to je bilo že tolikokrat povedano, pa vse skupaj figo zaleže. Kot dober zgled in skrb za estetsko vzgojo si vzemimo letošnji Gorenjski sejem, ki je bil skoraj brez te kičaste krame, medtem ko jo je bilo še lani zelo veliko. Tudi Bohinjecem ne bi škodovalo, če ne bi iz leta v leto dajali najrazličnejšim prodajalcem nemogočih kipcev vstopnice na prireditveni prostor.

—t, foto Perdan

France Vidervol

dervol, je v tem, da bi obvarovali šolstvo in mu zagotovili redno poslovanje, oz. osnovne pogoje mladini pri učenju. To velja tako za osnovne kakor za srednje in druge šole. Šolstvu so že vsa zadnja leta posvečali vso skrb. Ustanovili so poseben sklad v te namene, ki naj bi ob sodelovanju gospodarskih organizacij zagotovil sredstva za gradnjo 6 novih šol in obnovo nekaterih — do 1970. leta. Od tega načrta niso in ne smejo odstopiti, kajti sicer bi v mnogih krajih občine

„ODBORNIKI SKUPŠČINE OBČINE RADOVLJICA V NASTALIH TEŽAVAH

Ne iščimo drobtinic!

Skupščina občine Radovljica je v petek, 1. oktobra, obravnavala novostavljene predlog proračuna in še vrsto drugih zadev. Med drugim so se odborniki seznanili z gibanjem gospodarstva v osmih mesecih, obravnavali so stanje osebnih dohodkov v različnih dejavnostih gospodarstva in družbenih služb ter, ponovno proučili položaj v TIO Lesce po uvedbi prisilne uprave. Sprejeli so nekaj odlokov in predlogov premoženjsko pravnega značaja. Novi predlog proračuna, o katerem je bilo največ besede, bodo od 11. do 16. oktobra predložili v obravnavo občanom na javnih zborih, šele nato ga bo potrdila skupščina. Hkrati so bili odborniki seznanjeni o veliki škodi, ki so jo povzročile zadnje poplave, 28. septembra.

K predlogu novega predloga proračuna so odborniki izrekli vrsto pripomb o proračunski potrošnji.

Proračunski dohodki se glede na prvi predlog zmanjšujejo za 6% in znašajo po novem predlogu milijardo 245 milijonov. Predsedstvo skupščine je s pomočjo svetov temeljito proučilo vse možnosti, kako bi izdatke spravili v okvir dohodkov, vendar jim je to le deloma uspelo. Za nekatere dejavnosti so uspeli zmanjšati planirano potrošnjo, drugod pa so jo morali celo povečati. Med drugim za podpore, za oskrbnine v domovih, za preventivno zdravstveno službo itd. Bistveno se niso zmanjšala planirana sredstva za šolstvo in za kulturno dejavnost. Odvzeta so bila sredstva proračunske rezerve šolskega sklada, zmanjšali pa so spričo objektivnih težav tudi dotacijo sklada za strokovno šolstvo.

Samo za šolstvo daje občina 51% vseh dohodkov iz proračuna, kar je zelo veliko. Vsem težavam pa so se v zadnjem času pridružile še elementarne nezgode, ki so hudo prizadele radovljiško občino, saj je škoda več kot za milijardo dinarjev.

Spričo vseh navedenih objektivnih vzrokov in nepričakovanih težav bo skupščina morala tudi ustrezno ukrepati. V prihodnje ne bo mogla več sodelovati pri vzdrževanju nekaterih medobčinskih zavodov in služb v takšni meri kot doslej. Če pred nedavnim je z namero, da

Sodelovanje s Koroško

Radovljica, 5. oktobra — Sinoči se je vrnila iz Celovca delegacija predsedstva kulturno prosvetnih društev občine Radovljica, ki je sodelovala v pogovorih za tesnejšo sodelovanje v kulturno prosvetni dejavnosti iz naše in avstrijske strani.

Znano je, da pevski zbor iz Kroepe že dalj časa sodeluje s tovrstnimi organizacijami koroških slovencev iz Radiša. Gostovanja so bila že iz ene in druge strani. Po sedanjih dvodnevih pogovorih bi to sodelovanje še izpopolnili in razširili. Hkrati pa so se zanimali za novo sodelovanje med Sentjanžom z avstrijske in

zmanjša potrošnjo, izvedla nekaj korakov, že v bližnji prihodnosti pa se bodo tem

pridružili še novi. V družbenih službah na svojem območju se je morala že doslej odpovedati nekaterim obveznostim, ki jih terjata statut občine in zakon o osnovni šoli. Pri tem pa si postavljamo vprašanje: koliko bomo pa prihranili s tem, če bi ukinjali regrese za prevoze učencev v šole, ali pa da iščemo drobtinice, ki nam ne bodo kaj prida pomagale.

Odborniki so zavzeli stališče, da bi pri reševanju nastalih težav morale več po-

magati gospodarske organizacije. Odločili so se, da je nemudoma potrebno postaviti mostova čez Savo v Podnartu in na Lancovem. Če so že najbolj prizadeti bližnji vaščani pokazali veliko volje, da tudi s prostovoljnim delom omogočijo čimprejšnjo obnovo teh mostov, bo nujno potrebno najti denar za gradnjo. Do zime pa bi morala biti oba mostova zgrajena, saj bi v nasprotnem primeru ostal ves desni breg odrezan. — J.B.

7. oktober - dan topništva

Jutr., 7. oktobra, bo že 14 let, ko so partizani z zaplenjenimi topovi prvič uspešno obstreljevali sovražni aerodrom v Kraljeviči. Ta dan rojstva našega topništva je bil pomemben v osvobodilnem boju. Tudi danes ima artilerija pomembno delo v obrambi naše svobode in miru

V viharnih dneh

Krajevna organizacija Zveze borcev v Gorjah že dlje zbira in pripravlja gradivo za zbornik GORJE V VIHARNIH DNEH BOJA. Publikacija ima namen, da ohrani in oživi nekatere dogodke iz narodnoosvobodilnega boja v tem kraju in v okoliških naseljih. Zbornik bo imel predvsem dokumentarni značaj. V njem bodo priobčili največ resnične dogodke iz ilegalnega dela in boja aktivistov ter

partizanov, veliko pa so zbrali tudi gradiva, ki prikazuje nemško nasilje: izseljevanje, trpljenje ljudi v zaporih, v taboriščih in v Internaciji. Delež Gorij in okolice med NOB je bil velik: padlo je 100 borcev-partizanov, izselili so v Nemčijo in Srbijo blizu 170 ljudi, 63 jih je umrlo od fašističnega nasilja bodisi da so bili ustreljeni kot talci ali pa so umrli v taboriščih ali pa so jih Nemci in belogardisti na kak drug način pobili. Med padlimi v partizanah je 13 prvoborcev. Živih prvoborcev pa je ostalo še osem.

V zborniku bodo priobčili tudi spominske sestavke nekdanjih partizanov in internirancev ter pesmi in podatke o razvoju ilegalnih organizacij na terenu. Izdajo pomembne publikacije bo pripravila krajevna organizacija ZB Gorje, z denarjem pa bodo pomagala podjetja, med njimi zlasti Metalka iz Ljubljane. Tako bodo po dolgem času povojnih let Gorje končno dobile primeren zbornik o boju in žrtvah v narodnoosvobodilni vojni.

K. M.

J. Bohinc

Goslinci in rezerve

Bled, 5. oktobra — V kavarzni Kazine je bilo dopoldne posvetovanje predstavnikov gostinskih gospodarskih organizacij in gostišč družbenega in zasebnega sektorja občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Trzin, kjer so govorili predvsem o gospodarjenju v novih razmerah in o rezervah v gostinstvu, ki so — kot je iz naslova uvodnega referata razvidno — v boljših starih in v boljšem odnosu do gosta. Razen teh dveh uvodnih referatov so govorili še: Mirko Ramuš (gostinsko podjetje Gorenjska Jesenice) o poslovnih odnosih med dobavitelji prehranbenih artiklov in pijač do gostinstva, Jože Dvoršak (hotel Evropa Kranj) o vplivu prometnega davka od alkoholnih pijač na promet in ceno v gostinstvu, in Boža Marolt (gostinsko podjetje Sestica Ljubljana) o vplivu kontrole nad porabo materiala v kuhinji na povečanje dohodka.

Podobna posvetovanja, ki so bila ali še bodo v ostalih krajih v Sloveniji za posamezna teritorialna področja, organizira Gospodarska zbornica SRS. Iz nerazumljivih razlogov pa je republiška zbornica gorenjski občini Kamnik in Domžale uvrstila med Ljubljanske, zasavske, dolenske in belokranjske občine, kamor niti teritorialno niti po specifičnih problemih turističnega in gostinskega gospodarjenja ne sodijo.

RAZPISNA KOMISIJA RAZPISUJE PROSTA DELOVNA MESTA ZA:

MARKET SKOFJA LOKA

● POSLOVODJO

pogoj: VK trgovski delavec po možnosti s tečajem za vodilne uslužbence v samopostrežnih trgovinah

MARKET JESENICE (v gradnji):

● POSLOVODJO

pogoj: VK trgovski delavec po možnosti s tečajem za vodilne uslužbence v samopostrežnih trgovinah

● TRG. POMOČNICE

pogoj: KV trg. pomočnice živilske ali mešane stroke

● TOČAJKE

pogoj: KV gostinske delavke

● VK KUCHARICO

● VK MESARJA

● PK ali NK DELAVCA

● ČISTILKO

pogoj: NK delavec

Pismene ponudbe in vse nadaljnje informacije daje kadrovska služba podjetja vsak delavnik od 7.30 do 12. ure v Ljubljani, Kersnikova 2/V., telefon 31-06-55.

PREHRANA

EXPORT — IMPORT — LJUBLJANA

Gospodarske novice

SLADKORNE REPE MANJ

Letošnje leto pričakujejo strokovnjaki, da bomo pridelali približno 250.000 vagonov sladkorne repe in jo predelali v 315.000 ton sladkorja. Letos je zasejanih s sladkorno peso 78.000 hektarov zemljišč, napram 88.000 hektarom lani in 95.000 hektarom v letu 1963. Površine pod sladkorno repo torej padajo in predvidevajo, da se bodo v 1966. letu še zmanjšale. Proizvodnja pada zaradi slabšega zasluga pri pridelovanju sladkorne repe v primerjavi z nekaterimi drugimi kulturami, predvsem s pšenico.

KREDITI PADAJO POTROŠNIŠKI

Od januarja do septembra so nosilci potrošniških kreditov odplačali bankam 181 milijard dinarjev. V istem času so banke odobrile 146 milijard dinarjev novih posojil. Potrošniški krediti so se torej v tem obdobju zmanjšali za 35 milijard dinarjev, kar že vpliva na strukturo blagovnega prometa v maloprodaji. Predvsem je padla prodaja trajnih potrošniških dobrin, hkrati pa so pri proizvajalcih precej narasle zaloge blaga.

»Mal' d'narja, mal'...

Zmanjšani občinski proračun in še zlasti poplave so občini Kranj onemogočile izpolnjevanje komunalnih del, kot je bilo predvideno.

Kranj, 5. oktobra — Čeprav se niso zbrani dokončni podatki nastale škode po zadnjih poplavah, je vendar že znano, da so te znova obremenile obveznosti občine pri izdatkih za komunalna dela. Po predlogu, ki ga je izdelal svet za gradbene in komunalne zadeve bodo morali prvotni znesek za ta dela v višini 1.486 milijonov dinarjev znižati za 1.197 milijonov, kar pomeni za okroglo 288 milijonov in s tem denarjem »zamašili« najhujše vrzeli, ki so tu nastale. Tako je predvideno znižanje izdatkov za kanalizacije za 110 milijonov, za vodno regulacijska dela za 47, za gradnje in rekonstrukcije vodovodov za 90, za elektrifikacije za 22 milijonov dinarjev itd.

Kljub temu pa skušajo opraviti glavna dela, ki so bila predvidena v letošnjem programu. Tako ni predvidenih bistvenih sprememb v

modernizaciji cest in sonekateri dela že tudi opravljena. Sem sodi cesta Brnik-Cerklje, Senčur — nova šola, Predvdor od mostu do vrh klanca, Kokrica — Zg. Bela, Prebačevo — Voglje ter površinske prevleke na cestah za Besnico, Golnik, Brdo — Britof itd. Hude poškodbe, zlasti na gorskih cestah, kot na primer za Trstenik, Senturška gora, Predoslje, Besnica, Golnik, Predvdor, Jezersko, Podolica, Podbrezje in druge, pa terjajo novih 10 milijonov dinarjev. Za vodne objekte bodo morali na novo nakazati okroglo 22 milijonov za najnujnejša popravila po poplavah.

O teh in drugih težavah komunalnega urejevanja v občini je predvideno, da se bodo pogovorili na seji obeh zborov občinske skupščine, ki je sklicana za četrtek, 7. oktobra.

PRORAČUNSKÉ TEŽAVE NAŠIH OBČIN

— Kdo bo hranil, ko smo pa navajeni samo molziti?!

MOGOČE PA ŠE VEDNO NE RAZUMEMO REFORME?

SLABI IZVOZNIKI

krivi, da ne izvažajo še več

Ko govorimo o reformi, navadno pojmuemo pri tem le varčevanje. Pozabljamo pa na produktivnost in vključevanje v mednarodno delitev.

Med podjetji v tržiški občini, ki dosegajo pri izvozu svojih izdelkov iz leta v leto večje uspehe, ima najvidnejše mesto Tržiška tovarna kos in srpov. Letos je podjetje uspelo, da izvažajo že 80 % celotne proizvodnje na zunanje tržišče, povpraševanje po njihovih kvalitetnih izdelkih pa je vedno večje in bi ta odstotek lahko še zvišali, če... Da, če ne bi bilo tistega ča, ki se nanaša čisto konkretno na poslovanje naših izvoznih podjetij. Vendar bomo dimo konkretni!

Do avgusta je podjetje že izvozilo za 260.773 dolarjev svojih izdelkov in tako, razen tovarne obutve Peko,

edino presešlo izvozne obveznosti. Izvažajo v 23 držav, na vse kontinente. Zelo dober kupec med državami je tudi Bolgarija, v katero izvažajo kose že osem let! Pred dnevi so bili v podjetju predstavniki bolgarskih uvoznih podjetij, da se pogovorijo o sklepanju pogodbe kar za dobo petih let! Prišli so z namenom, da kupijo le kose, ker za druge proizvode tega podjetja sploh niso vedeli — podjetje izvažajo namreč preko izvoznika.

Pri ogledu podjetja pa so bolgarski predstavniki s presenečenjem ugotovili, da podjetje ne izdeluje samo kos, ampak tudi vrsto drugih proizvodov, ki so jih bolgarski kupci zaman iskali na vseh evropskih tržiščih. Najprej je šlo za kosilne nožke za strojne kosilnice, za katere so bolgarski predstavniki trdili, da so jih iskali vsepo-

vsod in jih z veliko težavo našli v Italiji, seveda neprijetno dražje. Brž so sklenili pogodbo še za ta proizvod, ki ga podjetje izdeluje povprečno po 50.000 komadov mesečno! Takoj nato so odkrili, da podjetje izdeluje tudi dleta, ki jih Bolgarija uvažajo iz Vzhodne Nemčije, precej dražje, ironija pa je v tem, da so to tista dleta, ki jih izvažajo v Nemčijo Tovarna kos. In pogodba se je še razširila...

- Ze samo ta dva primera
- nam pokažeta, da naše
- komercialne službe niso
- kos svojim nalogam. V
- podjetju pa se upraviče-
- no sprašujejo, kaj je de-
- tal vseh osem let njihov
- izvoznik, ki je edini imel
- neposredne stike s kupci,
- da jim ni znal povedati
- niti tega, kaj jim vse
- lahko proda? Če bi šlo
- samo za potrebe domače-
- ga tržišča, bi lahko po-
- vsem upravičeno trdili,
- da posrednik ni kos svo-
- jim nalogam.

S. BREZAVŠČEK

Lastna prodajalna

Kolektiv tovarne Elan je zelo previden pri določanju novih cen. Zavedajo se, da bi s previsokimi cenami samo odbijali kupce. Ker cene rezanemu lesu in še posebno jesenu, niso ustaljene, so za sedaj predvideli povišanje cen za 10 odstotkov. Na ta način se bodo sami od sebe uveljavili njihovi ceniki, ki so jih že sestavili v začetku leta, a zaradi zamrznjenja cen niso bili uresničeni.

Ker trgovina na drobno zaračunava do 20 % maržo proizvodom, se bodo le-ti močno podražili in ne bodo dostopni večjemu številu potrošnikov. To pa je slabo za uspešno poslovanje. Centralni delavski svet se je zaradi tega odločil, da bodo v podjetju odprli prodajalno. Ta prodajalna bo, poleg prodaje, prevzemala tudi v popravilo smuči in druge proizvode ter opravljala montažo po meri. Prodajalna bo sezonska in bo odprta dopoldan in popoldan.

Turistične izkušnje

V Kranju, kot povsod, so v glavnem že zaključili letošnje poletno turistično sezono. Stacionarni turizem, ki se je v Kranju pričel razvijati šele zadnja leta, se vse bolj uveljavlja. Od tujcev je največ Holanđev. Zaradi slabega vremena jih je bilo letos nekaj manj kot so pričakovali.

Holandski turisti so bili zelo zadovoljni z bivanjem v Kranju. Obiskali so tudi številne turistične in zgodovinsko zanimive kraje po Gorenjski in ostalih krajih Slovenije. V prihodnji sezoni pričakujejo poleg Holanđev tudi več Angležev, zlasti iz pobratenega mesta Oldham.

OBRAZI IN POJAVI

Direktor, vratar in orehi

Teško je razumeti, da nekateri naši ljudje, celo taki na vodilnih delovnih mestih, ne razumejo, da sodi pravica do dela in do zaposlitve med osnovne človekove pravice in da za samovoljo pri odpuščenju in sprejemanju delavcev v demokratičnem sistemu, kjer so proizvajalci obnem tudi upravljalci (pa čeprav to načelo v praksi povsem morda še ne bo tako kmalu uresničeno!) ni mesta.

Teško je razumeti pravim, pa... V nekem manjšem podjetju v »strogem središču mesta je Janez vratar. Oprostite, rekel sem »je vratar, pa bi bil moral napisati »je bil.«

Menda je tisti nesrečen oreh, ki raste tam zraven, vsega kriv. Oreh, jesen, otroci, pa sredi mesta! Jasno, da so klatili orehe in upam, da nihče v tistem podjetju ni mislil, da bodo tisti orehi prišli v kakšno novoletno poutico.

V soboto popoldne, mrak se je že začel delati, je bil vratar Janez, ki je invalid tretje kategorije, v službi, nekdo pa je prišel spet klatiti oreh na dvorišču. In direktor je tedaj

slučajno prišel in Janeza po krajšem »pogovoru«, češ zakaj ne prepreči klatenja orehov, poslal domov.

Pa se bojim, da menda le ni ravnal povsem prav, kajti Janez je invalid, razen tega pa direktor po veljavnih zakonskih predpisih le nima take pravice pri premeščenju (ali celo odpuščenju) delavcev.

Danes s službami ni več lahko. To sicer ni bistveno, je pa psihološki moment, ki ga bo treba vsak dan bolj upoštevati. Bistven je način. Predpisi točno določajo postopek pri odpuščenju delavcev zaradi kršenja delovnih dolžnosti; o odpustu iz podjetja kot najhujši kazni lahko sklepa le delavski svet ali delovni kolektiv, če delavskega sveta ni.

Zanima pa me, če so tisti orehi res tako hud grh, da bi celo delavski svet lahko Janezu odpovedal delovno razmerje. Vsekakor direktor te pravice nima; celo na drugo delovno mesto ga brez njegovega pristanka ne more premestiti.

Menda je prav tako!

A. Triler

Izreden uspeh Lire

Skoraj leto dni so trajale intenzivne priprave kamniške Lire za nastop na velikem mednarodnem tekmovanju amaterskih pevskih zborov v Arezzu v Italiji, ki je bilo od 26. do 29. avgusta letos. Ze samo vabilo k udeležbi na tem tekmovanju je bilo za društvo, ki dosega že nekaj let sem lepe uspehe, laskavo potrdilo pevskih kvalitet tega zbora. Seveda je bilo pred nastopom v Arezzu, rojstnem kraju velikega italijanskega pesnika F. Petrarce, težko predvideti, kakšne so možnosti Lire za uspeh na tem širokem Evropski znanem pevskem tekmovanju. Vendar je Lira več kot izpolnila ne le svoja, ampak tudi pričakovanja vseh Kamničanov s tem, da je v tekmovanju moških zborov dosegla drugo mesto.

Tekmovanje — letos je bilo že trinajstič zaporedoma — je potekalo pod pokroviteljstvom predsednika italijanske republike G. Saragata. Organizacija te prireditve vokalne glasbe je v rokah tamkajšnjega društva prijateljev glasbe, strokovno vodstvo in žirijo tekmovanja pa sestavljajo priznani poznavatelji zborovskega petja iz Italije in drugih dežel.

Vseh nastopajočih zborov je bilo letos 35 s skupno okoli tisoč pevci iz Avstrije, Bolgarije, Čehoslovaške, Francije, Grčije, Italije, Jugoslavije, Madžarske, Zahodne Nemčije, Spanije in Švice. Nekatere države so na tekmovanje poslale več zborov; tako jih je bilo iz Italije 15, iz Grčije in naše države so bili po štiri zbori, trije so prišli iz Bolgarije, po dva iz Spanije in Čehoslovaške, vse druge države pa so bile zastopane z enim zborom. Našo državo so letos zastopali: KUD Svetozar Marković iz Novega Sada z mešanim zborom v prvi in četrti kategoriji, RKUD Matko Brajsa — Rasan iz Pulja z ženskim in mešanim zborom v tretji in četrti kategoriji ter moški zbor Lire v prvi in četrti kategoriji. Vsi zbori so bili namreč glede na sestav — moški, ženski, mešani — in glede na število pevcev ter izvajanje skladbe razvrščeni v štiri kategorije.

Tekmovanje je imelo dva dela: prvi del je obsegalo predtekmovanje, ki je bilo izločilnega značaja, v drugem delu pa so zbori, ki se jim je uspelo prebiti v finale, peli za razvrstitev in nagrade od prvega do četrtega mesta. Delo strokovne žirije, katere član je bil tudi Bogdan Babić iz Beograda, je bilo zelo zahtevno in naporno, čeprav so ga v marsičem olajšala dovolj precizna določila, ki so bila vsem nastopajočim pravočasno znana. Le-ta so določala obvezni del programa s pesmijo, vtorjem in priredbo, medtem ko je bila zborom prepuščena izbira drugih dveh ali štirih skladb. Konkurenca je bila v vseh kategorijah izredno huda, saj so bili posamezni zbori med seboj po kvaliteti zelo izenačeni. Zlasti mnogo priznanja občinstva, ki je štiri dni dopolne na izločilnih in zvečer na zaključnih nastopih vedno napolnilo zelo akustično dvorano s približno 800 prostori, so poželi madžarski in bolgarski zbori, medtem ko se je ob sicer izvrstnem petju jugoslovanskih zborov edino le kamniški Liri uspelo prebiti v finale in med najstirnimi moškimi zbori z petih držav zasedati drugo mesto. Uspeh Lire je toliko večji, ker je za najboljšim zborom v tej kategoriji, priznanim Coro Alpi iz Milana, zaostala le za eno samo točko, in ker se je tudi v četrti kategoriji, kjer je nastopilo s svobodno izbiro narodnih pesmi 25 zborov iz vseh držav, uvrstila med prvih deset zborov z malenkostnim zaostankom v točkah za nagrajenimi zbori. Prvo slovensko pevsko društvo z dirigentom Samom Vremšakom je ugajalo zlasti s svojo stilno interpretacijo od prireditelja predpisane štiriglasne Gallusove skladbe In nomine Jesu ter prav tako s predpisano troglasno Bancherijevo skladbico Pantalone e Barattino, vendar je izpolnilo svojo nalogo tudi z izvedbo E. Adamiča Ljubici in V. Mirka Jutro, ki sta bili sestavni del programa našega zbora v prvi kategoriji. Uspeh Lire je nedvomno njen dosedanji največji uspeh. Resno in vztrajno delo, disciplina in dobra or-

ganizacija v društvu ter sposobnost dirigenta so storili svoje: Liro smemo šteti k najboljšim pevskim zborom ne le v Sloveniji in naši državi, njeno ime je znano v mednarodnem življenju amaterskih vokalnih ansamblov.

Zvone Verstovšek

Razgibana dejavnost v krožkih

Z letošnjim šolskim letom so na poklicni industrijski šoli in tehnični srednji šoli železarskega izobraževalnega centra Jesenice, ki štejeta nad 500 dijakov, močno razgibali delo mladinske organizacije in šolske skupnosti. Organizirali so že foto krožek in pevski krožek, nameravajo pa začeti razen s stro-

kovnimi krožki po razredih še z dramskim, debatnim in šoferskim krožkom, klubom OZN in plesno šolo. V sredo bodo imeli v Cufarjevem gledališču prvo mladinsko konferenco, na kateri bodo sprejeli program dela za letošnje leto. Pred konferenco bo tudi kulturni program.

Delavski univerzi Kamnik in Domžale pred novo sezono

Znanje - pogoj za večjo proizvodnjo

Program delavskih univerz Kamnik in Domžale za sezono 1965/66 je podrejen osnovnemu načelu, da je treba izpopolnjevati sistem strnjene in najučinkovitejšega družbeno-političnega, strokovnega, poljudnoznanstvenega in splošnega izobraževanja, tako da bo slehernemu občanu omogočena osnovna ali dopolnilna izobrazba in vzgoja v dobi njegovega pošolskega življenja. Predvsem v zadnjem času so namreč še močneje poudarjene potrebe po izobraževanju, saj brez znanja ni in ne more biti boljše proizvodnje in boljše delovne produktivnosti; vse bolj spoznavamo zlasti nujnost hitrejšega in učinkovitejšega družbeno-političnega, strokovnega in splošnega izobraževanja občanov. Tem področjem izobraževanja zato posvečajo tudi največ pozornosti.

V programu za družbenopolitično izobraževanje, ki temelji na daljših oblikah izobraževanja (seminarji, šole), ki naj bi zajele samoupravljajce, vodstveni kader gospodarskih organizacij in člane družbenopolitičnih organizacij, je poudarjena zahteva, da v sistemu samoupravljanja v novih gospodarskih razmerah vsak proizvajalec mora vsaj okvirno poznati našo socialistično ekonomiko, družbenoekonomski sistem in položaj delovne organizacije ter bistvene družbene premike naše dobe. Zato imajo v načrtu seminarje za vodstva samoupravnih organov delovnih organizacij, za vse člane samoupravnih organov v posameznih delovnih organizacijah, za vodstveni kader v posameznih panogah gospodarstva (vodje oddelkov, mojstri, skupinovodje), za vodstva sindikalnih podružnic (sindikalna šola), za vodstva zavodov, predsednike svetov, zavodov ter člane

družbenih služb, dalje seminar za proučevanje novih zakonskih predpisov ter za usklajevanje aktov samoupravnih organov z ustavnimi načeli in zahtevami novih temeljnih zakonov, pa seminar za vodstva in organe družbenopolitičnih organizacij, za vodstva (svete) krajevnih skupnosti, po potrebi pa še seminarje o vprašanjih, ki bodo trenutno najbolj pomembna za delovne in druge organizacije.

Od šol imajo v načrtu politično šolo I. stopnje za mlajše člane ZK, politično šolo II. stopnje za absolvente šole I. stopnje in za tiste, ki imajo več temeljnega političnega znanja, in mladinsko politično šolo za vodstva aktivov ZMS, člane občinskega komiteja ZMS in člane njegovih komisij. Podrobnejše programe za vse te seminarje, šole in predavanja bodo strokovni sodelavci obeh delavskih univerz pripravljali skupaj s posameznimi interesi, kar bo zagotovilo, da bo izobraževanje uspešno in da bodo programi prilagojeni izobrazbeni ravni slušateljev in njihovim specifičnim potrebam.

Na področju strokovnega izobraževanja imajo v programu tele tečaje: za dokončanje osemletke (za 5., 6., 7. in 8. razred), za polaganje izpitov na srednji ekonomski šoli (za I. in III. letnik), za polaganje izpitov na srednji galanterijski šoli (II. letnik), za polaganje izpitov na srednji tehniški šoli — strojni oddelek (za I. in II. letnik), za polaganje izpitov za I. letnik srednje administrativne šole, dalje tečaj iz strojepisja (I. in II. stopnja), tečaj iz stenografije (I. in II. stopnja), pa tudi začetni in nadaljevalni tečaj nemškega in an-

gleškega jezika — če pa bo zanimanje, tudi drugih jezikov. Na osnovi naročil in dogovorov z delovnimi organizacijami pa bodo organizirali tudi različne tečaje za usposabljanje na delovnem mestu.

Zelo širok in pester je program splošnega izobraževanja, ki zajema vsa področja, ki zanimajo naše občane. Organizirali bodo ciklese predavanj in tudi posamezna predavanja o vzgoji (šola za starše, šola za življenje), zdravstvu, notranji in zunanji politiki, gospodarstvu, kmetijstvu, geografiji, zgodovini, kulturi in umetnosti ter o obrambni vzgoji prebivalstva. — t

Za svobodaši še gledališčniki

Pred dnevi se je vrnil z gostovanja v Italiji ansambel narodnih plesov Svobode »Tone Cufar« Jesenice. Na gostovanje je odpotoval prejšnji teden. Po velikem uspehu, ki so ga dosegli Jeseničani z večerom jugoslovanskih narodnih plesov in pesmi v enem največjih italijanskih železarsko-jeklarskih središč v Piombinu, so si nazaj grede ogledali glavno mesto Italije Rim in ponovili za Piombino naštudirani program v hotelu »Bled«, katerega lastnik je Jugoslovčan.

Komaj so se vrnil z gostovanja v Italiji jeseniški plesalci, se že odpravljajo na gostovanje jeseniški gledališčniki. Vrnili bodo obisk flamski amaterski dramski skupini, ki je nastopila na VIII. srečanju dramskih skupin Slovenije, ki je bilo od 30. maja do 7. junija na Jesenicah. Ze nekaj tednov jeseniški gledališčniki pridno študirajo oz. obnavljajo Držičevo komedijo »Triptič de Utolče«, s katero so že pred leti dosegli doma in v tujini zavidljive uspehe. Ansambel gledališča »Tone Cufar« bo odpotoval na gostovanje v Belgijo v sredo ali četrtek.

Gostovanje jeseniške Svobode in tudi gledališča »Tone Cufar« dajejo jeseniški kulturni dejavnosti tudi v mednarodnem merilu visoko priznanje, zato homo o omenjenih gostovanjih še poročali. U.

Mohorjeve freske restavrira'o

Strokovni sodelavci Zavoda za spomeniško varstvo v Kranju so začeli v soboto prejšnji teden z restavriranjem znanih fresk na zunanjih stenah Mohorjeve hiše v Ljubnem. Freske in hiša, ki je lep primer tipične alpske kmečke arhitekture, so znane po številnih turističnih barvnih fotografijah in sprektilih (z gorenjskimi narodnimi nošami v ospredju). Freske so na dvoriščni in obcestni steni hiše in upodabljajo v glavnem svetnike, ena, na kateri sta Pegam in Alambergar, pa je zaradi prezidave okna delno uničena.

Reorganizacija na področju šolstva

Jack Cuznar

Umrli je eden najbolj znanih slovenskih izseljencev-povratnikov v gorenjskem kotu. V začetku stoletja je odrinil iz svojega Podkornu v široki svet. Kdo bi lahko opisal njegovo bogato in plemenito življenje?

Sestdeset let je preživel med Američani. Dvajset let je bil v njihovi vojski, največ na Filipinih, a misli so mu ostale vedno povezane z življenjem v majhni gorski vasi, daleč preko oceana. Vroč željo po vrnitvi, mu je brzdala le misel, da mora priti do cilja, da mora pridobiti znanje in ustvariti materialno osnovo, s katero bo

lahko pomagal bližnjemu, predvsem svojim rojakom.

Petkrat se je vrnil v domači kraj. V svojem življenju je dvakrat z avtomobilom obkrožil zemeljsko oblo. Povsod je obiskoval rojake in razvijal naklonjenost tujcev do Jugoslavije. Bil je stalni dopisnik izseljeniških časopisov. V svojih prispevkih je opisoval lepoto svoje domovine in krepil zaupanje v njeno bodočnost.

Med vojno je organiziral zbiranje denarne pomoči za NOV. Med raznimi zdravili, številnimi aparati in napravami, ki so bile na njegovo pobudo poslane v domovino, jih je bilo mnogo takšnih, ki jih je kupoval za svoj denar. Med drugim je poklonil zobni ambulanti v Kranjski gori, moderni ultrazvočni vrtačni aparat. Ljubljanskemu muzeju je poklonil zbirko orodja in naprav iz življenja Indijancev in prebivalcev Filipinov. Podpiral je gasilska in prosvetna društva s svojimi težko prisluženimi dolarji.

Njegova gorečnost v človekoljubnem delovanju mu je odvzela tudi življenje. Ko se je pred pol leta vračal iz veselejše v Milamo, kamor je potoval z namenom, da bi ugotovil nove tehnične pridobitve, da bi jih lahko posredoval potrebnim, se je na Trbižu ponesečil in po polletnem trpljenju v jeseniški bolnici umrl.

E. R.

Jugoslovan v Trstu le še kot turist

Vsa predvidevanja in vsi rekordi turističnih prehodov so bili preseženi na obmejnih prehodih Jugoslavije in Italije v mesecu avgustu.

Predvidevali so, da bodo v avgustu zabeležili okoli dva milijona prehodov, kar bi precej presežlo rekord iz lanskega avgusta — 1.900.000. Toda zmotili so se vsi — prognozerji in statistiki: toltrat so zabeležili 2 milijona 800 tisoč prehodov!

Ektrati so opazili, da je zelo padlo število Jugoslovanov, ki prihajajo v Italijo in še prav posebno v Trst s »trgovskimi« in ne s turističnimi nameni. Novi kurs dinarja ni več ugoden za akcije nekaterih naših »turistov«.

V tržaških trgovinah ni več videti jugoslovanskih turistov v tako velikih skupinah kot še pred nekaj meseci. Nekateri tržaški trgovci, ki so se specializirali za trgovino z jugoslovanskimi turisti, so sklenili, da bodo za sto dinarjev plačali nekaj lir več kot banke, toda to ni uspelo privabiti kupcev v skoraj prazne trgovine.

Zdi se, da so jugoslovanski turisti pričeli ceniti svoj dinar, ko se znajdejo izven meja svoje domovine.

iz slovenskih zamejskih časopisov

SLOVENSKI VESTNIK Zgled solidarnosti

Podjetje »Slovenija cesta« je na pobudo Izvršnega sveta SR Slovenije poslalo ekipo strokovnjakov za gradnjo cest in mostov za 14 dni na pomoč v Ziljsko dolino, da bi pomagala odpraviti posledice katastrofe, ki jo je povzročilo neurje. Ker na Koroškem manjka strokovnjakov, je deželni poglavar Sima prosil predsednika Izvršnega sveta Janka Smoleta, da bi bivanje ekipe podaljšali za en teden. Predsednik IS je privolil v podaljšano pomoč.

Kanalizacija Vrbskega jezera

Celovski mestni svet je obravnaval predlog o kanalizaciji vzhodnega območja Vrbskega jezera. Celotna dela bodo stala 71 milijonov šil. gov. Sredstva bodo prispeva-

Celo italijanski turisti ne hodijo več v tržaške banke, da bi v večjih količinah zamenjali lire v dinarje. V teh bankah dobijo namreč za 48 lir 100 dinarjev, tako da italijanski turisti raje gredo čez mejo in v Jugoslaviji dobijo sto dinarjev za 50 lir.

le občine: Celovec 5,4, Vetrinj 3, Kriva Vrba 4, Poreče 8 in Otok 6,2 milijona šilingov. Z deli bodo pričeli prihodnje leto.

Mamutov zob
V Pudlasi so delavci pri kopanju gramoza našli na 1,6 metra dolg in okoli 15 cm debel mamutov zob. To redko najdbo je začasno vzelo v varstvo orožništvo, pozneje pa ga bo prevzel deželni muzej.

MATAJUR
Dograjena cesta
Pred kratkim so odprli novo cesto, ki veže Mečane z dolino Nadiže. Cesto so zgradili študentje. Na delo jih je poslalo ministristvo za vojsko.

Posojilo
Hranilnica in posojilnica je s 3.000.000 lir, da bo lahko plačala revnim meščanom zdraviljenje v bolnici.

TE DNI PO SVETU

RADAKRISNAN ODPOTOVAL

Pretekli ponedeljek dopoldne je predsednik indijske republike dr. Sarvepalli Radakrisnan odpotoval iz Jugoslavije. S puljskega letališča je s posebnim letalom odletel v Prago, kjer bo štiri dni na uradnem obisku v CSSR. Pred odhodom so objavili skupno poročilo o obisku, v katerem predsednika Rada. krisnan in Tito ugotavljata, da se indijsko-jugoslovansko sodelovanje uspešno razvija in ga je treba nadaljevati. Predsednika sta podprla politiko neangažiranja in izrazila zaskrbljenost zaradi skrajno nevarnega položaja v Vietnamu. Predsednik Tito je izrazil podporo indijskemu prizadevanju, da bi razločke s Pakistanom uredila na mirnoljubni način ter obsodil vmešavanje tretjih držav. Posebej sta podprla vlogo OZN ter zamisel o svetovni razorožitveni konferenci. Predsednik Tito je soredel valilo naj obišče Indijo.

NAŠI PARLAMENTARCI V PARIZU

V ponedeljek je odpotovala v Pariz delegacija zvezne skupščine v Franciji bo ostala sedem dni. Sodelovanje med Francijo in Jugoslavijo sloni na tradicijah in skupnih smotrih, ki jih imata obe državi v sodobnem svetu. Obisk bo nedvomno prispeval k še tesnejšemu sodelovanju med obema državama.

NILSSON V JUGOSLAVIJI

Od 22. do 30. oktobra letos se bo mudil v Jugoslaviji na uradnem obisku švedski zunanji minister Torsten Nilsson. Na obisk ga je povabil naš državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikežič.

»LUNA 7« PROTI MESECU

V Sovjetski zvezi so pretekli ponedeljek izstrelili novo avtomatsko postajo Luna 7, težko 500 kg. To je del sovjetskega vesoljskega programa, ki naj zagotovi varen in »mehak« prislanek vesoljskih ladij na luni. Prvi tovrstni poskusi niso povsem uspeli. Jutri, najpозnejše po jutrišnjem pa bodo že znani podatki o usodi tega najnovejšega poskusa.

ZA MIR IN SODELOVANJE

Kot smo že poročali, je poglavar rimskokatoliške cerkve papež Pavel VI. prispel pretekli ponedeljek na obisk v OZN. Pred generalno skupščino je govoril o položaju v svetu in pozval najvišje predstavnike vseh dežel, naj obratujejo mir in splošno mednarodno sodelovanje. Ko je prispel v New York, je izjavil, da njegovo potovanje nima drugega namena kot ohraniti in blagosloviti vse tiste, ki se bore za ohranitev splošnega mira. Ob tej priložnosti se je papež sestel tudi s predsednikom ZDA Johnsonom, potem pa še isti večer odpotoval nazaj v Vatikan.

LJUĐJE IN DOGODKI

Merjenje sil

Iz Indonezije prihajajo od pretekle sobote sem vznemirljive vesti o poskusu državnega udara in o protitudaru vladinih sil. Vesti so zelo nasprotujoče in nepopolne. Zato si ob najboljši volji ni moč v popolnosti izoblikovati slike o položaju v tej daljni azijski državi. Za sedaj se ve le, da ima v glavnem mestu Djakarti vajeti spet v rokah predsednika Sukarno, medtem ko je položaj v notranjosti države še vedno nejasen.

Do poskusa državnega udara je prišlo v petek. Izvedel naj bi ga poveljnik Sukarnove telesne straže polkovnik (ali podpolkovnik — niti o tem si poročila doslej niso enotna) Untung. S tremi bataljoni garde naj bi zasedel vse važne ustanove v Djakarti in postavil predsednika Sukarna »pod zaščito«, da bi preprečil zaroto generalov, povezanih s centralno obveščevalno službo ZDA. Tako je namreč sporočil Untung sam ob začetku udara po radiu, brž ko je zasedel stavbo radia Djakarta.

Predsednik Sukarno pa je v noči med soboto na nedeljo, potem ko je vladi zvesta vojska že zatrija upor v Djakarti, po radiu povedal, da so dogodki tekli nekolično drugače. Dejal je, da je ob uporu njegove telesne straže po lastni volji odšel v letalsko oporišče Halim, oddaljeno približno 30 km od Djakarta, ker je smatral, da je zanj bolje, če ima pri rokah letalo v primeru, da bi se zgodilo kaj »česar mi ne želimo.« Kaže torej, da so uporniki hoteli samo izkoristiti predsednikovo popularnost, da bi se utrdili na oblasti v imenu nekih novih sil, ki jih nekateri komentariji postavljajo v kitajski labor.

Na čelo vladinega protitudara se je v odločilnih trenutkih na Indonezijo postavil obrambni minister general Nasution. Zanimivo je, da vse oditej o njem ni nobenih glasov več, kar seveda vsak po svoje razlaga. Uradni krogi zatrjujejo, da je general Nasution odsoten zaradi osebne tragedije, ki se mu je pripetila med upo-

rom. Ena izmed njegovih hčera je bila menda ranjena in je pozneje umrla. Dostoj se o generalu ve le toliko.

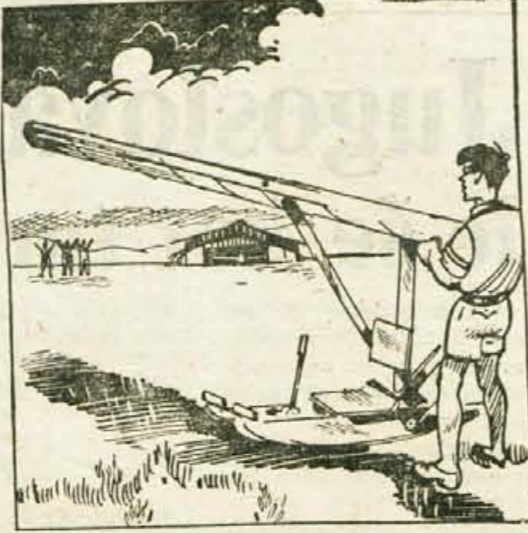
Mnogi komentatorji trdijo, da so dogodki v Djakarti samo zunanji izraz borbe za oblast. Ta boj se je še zlasti zaostri, ko so voditelji KP Indonezije in pozneje tudi drugi zvedeli od kitajskih zdravnikov, da Sukarno ne bo več dolgo živel. Pravijo, da gre v bistvu za boj med vojsko in civilisti, kdo naj bi prevzel vodstvo po Sukarnovem odhodu. Nekateri indijski komentatorji pa celo trdijo, da gre v Indoneziji za obračun med silami, ki so naklonjene Kitajski in silami, ki se zavzemajo za neodvisno politiko Indonezije. Baje je »Harijan rakjal«, glasilo KP Indonezije, že pretekli petek objavil uvodnik, v katerem je podprl gibanje, ki je začelo upor. Menda so, brž, ko je vlada dobila spet vajeti v roke, prepovedali vse levičarske liste.

Informacije so nepopolne. Zato bi bilo težko napraviti kakršenkoli zaključek. Drži pa že sedaj, da politika skrajnosti, ki so jo vodile nekatere politične sile v deželi, ni prinesla nič dobrega.

ABC

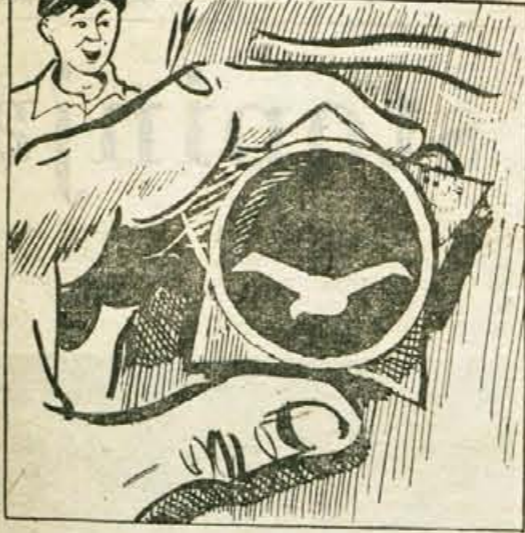
53. Sekunde so tekle. Deset, dvajset, štirideset. Še vedno je letel. Pravilno drsenje proti zemlji je velika umetnost. Če potisnete palico preveč naprej, boste prehitro pristali, če jo preveč zadržujete, izgublja letalo hitrost in lahko pade na zemljo. Treba je izbrati ravno tisti kot drsenja, ki je določen za posamezno letalo. Učitelj je pogledal na uro. Osemdeset sekund je že minilo od starta, Peter pa je letel kot bi ne mislil nikoli več pristati.

54. »Da vam dokažem, da je tisto s krompirjem za mano!« si je mislil. Varno je pripeljal letalo na zemljo. Zaslišal je, kako je ob dotiku zašlestela trava. Rašel sunek in že je Vrabec zdrsel po tleh, še malo pa se je naslonil na krilo. Preden si je Peter odpel vezi, se je začelo z druge strani, kjer so stali tečajniki, huronsko vpitje. »Aaaaaa!« so se drli in mahali z rokami. Petra je stisnilo pri srcu. »Nekaj je narobe. Spet sem ga polomil,« je razočaran pomislil.

55. Ko je gruča fantov pritekla Petra, ga je najstarejši lopnil po rami, da bi koraj sesedel. »Fant, čestitam! Sedaj se pa odloži krepko brcu. Ze se je hotel razkačen vanj, pa so ga drugi zadržali. »Taki so običajni, ki položijo letalski izpit, lahko primajo vsak, kdor ta izpit že ima!« Zdaj so se Peterjeva usta v srečen nasmeh.

56. »Ce je pa tako, pa kar udrihajte!« Osemkrat so se še zapraskale hlače. »Dobro, da sem prvi iz naše skupine,« je pomislil, »drugače bi jih prejel še več.« Potem, ko je bila ceremonija opravljena, se je ponosno vzravnil. Učitelj mu je pripel na prsi majhen, okrogel znak: belega galeba na sinjem polju — znak letalca z opravljenim izpitom »A«. Peter je bil ta trenutek najsrečnejši človek na svetu. Postal je pilot! Sicer šele pilot začetnik, pa vendar — pilot!

PANORAMA

„Gangster Evrope“ prijeto

Pariška policija je ujela enega najnevarnejših zločincev

Eden najnevarnejših zločincev je te dni skorajda po naključju padel v roke pariški policiji. Ujeli so ga po dramatičnem streljanju v centru Pariza, potem ko je bil ranjen. Ravno je hotel vlomiti v neko draguljarno, toda policija so ga po naključju opazili.

Gangster se je branil, ubil je enega agenta, med streljanjem pa ga je zadel naboj v pljuča. Kljub temu mu je uspelo pobegniti, toda nekaj sto metrov dalje ni imel več moči, da bi bežal. Policaji so ga našli ležečega pred vrati neke zgradbe.

Sele v bolnišnici so policaji ugotovili, da je to Lucian Lutring, star 30 let, zločinec, ki je organiziral tako imenovani »evropski gang«. Njegova gangsterska tolpa je »operirala« nekaj let, policija nekaj evropskih dežel in Interpol pa ji niso mogli priti na sled.

Policaji so potrebovali 12 ur, da so ugotovili identiteto. Pri sebi je imel dve osebni legitimaciji. Ena je bila na ime Emilio Sala, druga pa na ime Pietro Mozzatti. Pri njem so našli tudi dva avtomatska revolverja kalibra 7,65 in 9 mm. Pariška policija ga smatra za enega najnevarnejših zločincev in morilcev, ki ubija hladnokrvno in brez usmiljenja.

O Lucianu Lutringu so pričeli govoriti, ko je 15. avgusta 1964 vdrl v neko draguljarno v Milanu. Tedaj se je njegova gangsterska skupina, ki jo je sestavljalo 17 banditov, pojavila v koloni luksuznih avtomobilov in naropala draguljev v vrednosti milijardo lir. Po napadu jim je uspelo pobegniti.

Ko so ujeli Lutringa, so ujeli tudi dva njegova sodelavca. Eden je Belgijec, drugi pa severni Afričan. Toda ni izključeno, da so njuni osebni dokumenti ponarejeni. Zdaj preiskujejo njuno pravo identiteto.

Zlato pod posteljo

Čigavih je 23 kilogramov dragocene kovine?

Tihotapstvo? Tatvina? Naivnost? Ta vprašanja mučijo milansko policijo, ki je pod posteljo v spalnem vagonu, v katerem je potoval Nizozemec Wilhemus Van Eijnatten, našla kovček z nič več in nič manj kot 23 kilogrami zlata.

Znano je, da je tihotapljenje zlata vedno bolj razširjeno in da v svetovnem tisku vsak dan beležijo nove take primere in afera. Toda v zadnjih 25 letih se še ni zgodilo, da bi ga naenkrat zaplenili tako veliko količino.

Najbolj zanimivo pri vsem tem je, kako je aretirani Nizozemec pojasnil izvor kovčka z zlatom v vrednosti več kot 50 milijonov dinarjev pod njegovo posteljo. Hladnokrvno je izjavil, da ga je neki neznani potnik prosil, naj mu popazi kovček, dokler si sam ne najde prostora v vlaku. On da mu je dobronamerno ustregel, sedaj pa ima neprilike. Seveda milanska policija tej zgodbi ni verjela in Van Eijnattenu iz dneva v dan vztrajno zaslišujejo. Obdolženi pa vztraja pri svoji tezi o neznanem potniku in uslugi, ki jo je hotel storiti neznanu.

Domnevaajo, da je Van Eijnatten član velike mednarodne tihotapske organizacije, vendar le eden tistih »manjših«, ki ne vedo povedati obsežnejših podatkov o tem, kako ta organizacija deluje in kdo jo vodi.

Našli so najstarejše poljedelsko orodje

Pred kratkim se je vrnil z ekspedicije po Aziji dr. Louis Dupree, član newyorškega naravoslovnega muzeja. S svojim raziskovalnim delom je nadvse zadovoljen. V Afganistanu je našel srp, izdelan iz kreslnega kamna. Raziskovalec meni, da je ta srp star 900 let in da predstavlja najstarejše poljedelsko orodje, kar so poljedelstvom.

Jih kdaj našli. Najstarejša orodja pred tem so našli v Jordaniji in Turčiji (8000 let). Najdba v Afganistanu naj bi po mnenju ameriških antropologov dokazovala, da je bila prav tam zibelka človeške kulture. Z izkopavanjem med Anatolijo in Indijo namerava znanstvenik odkriti, kdaj in kje so se nomadska plemena pričela ukvarjati s poljedelstvom.

Anekdote o vseh vsem

Maršal Mac Mahon ni bil ravno kot posebno blister. Take so tudi anekdote njem. Na primer: Ko je obiskal neko vojaško enoto, so mu pokazali vojaka, ki je zbolel za mrzlico. Maršal je zmajal z glavo.

»To je slabo,« je menil. »Ta bolnik ali pa ostane človek po njej omejen, ker sem jo sam prebolel.«

Od mnogih anekdot, ki jih pripoveduje o zelo znanem angleškem kirurgu lordu, je predvsem poznana naslednja:

Bogat človek je sredi noči poklical lorda Listera. Ko je zdravnik prišel k bolniku in ga pregledal, je resno dejal:

»Ste že napravili oporoko?«

Pacient je prebledel. »Mar menite Mylord, da je že tako daleč...?«

»Pokličite brž notarja in dve prič,« je vztrajal Lister.

»Se tako mudi?« je zastokal bolnik.

»Da,« je odvrnil Lister. »Ne bi želel biti edini ose, ki ste ga danes brez potrebe vrgli iz postelje.«

Sam en otrok v zgodovini je dovolil, da ga tepejo. To je bil angleški kralj Henrik VI. Prestol je zasedel leta 1422, ko je bil star devet mesecev. Njegov prvi dekret, ki je bil potrjen z odtisom njegovega prsta, je bil, da imenuje »damo Eliso Butler za našo dojljico, s tem da skrbi za našo osebnost in da nas včasih pretepe, če smo to zaslužili.«

Stefi ne reče nič, kakor da se mu ne delo. Tudi moža Trst. Tudi moževa celotna vesela je, kadar je sama. Lahko dela, ne da bi jo motila in računala, koliko bo s šivanjem zaslužila. In dela ima zadnje čase dovolj. Svoje stvari iz hotela Central ji je sposlovala precejšnje naročilo. Njenica sešla novo posteljino za hotel mnogo ceneje, kakor bi jo naročil pri Tannu ali kje drugje. Zato ima Stefi dela s otrokovi hranilni knjižici bodo nagajali. Otrok bo lahko šel v šole in jih dokončal. Stefi vse češče sanjari o otrokovi bodo. Njene sanje so nosijo za cel dve desetletji naprej. Ne bo. Poskrbela bo sama, da se ne bo izobražene bo in socialist. Toda to je še daleč. Slavko bo šel v šole, čeprav mu ne šele šest let. Zato je ona tudi za vprašanja zopet zastavljena. Socialno-demokratski predlog, naj bi mestni svet financiral vse šole na področju mesta iz občinskega proračuna, je propadel. Italijanski nacionalistični občinski svetniki so zopet zmagnali s svojim predlogom in Legia naziionale je zopet prejela 15.000 kron občinske podpore, le da so tokrat glasovali proti tej podpori tudi vsi socialno demokratski občinski svetovalci, med njimi tudi dr. Puccherjeva skupina. Sodrugi dr. Puccher je predlagal socialistični predlog, naj bi občina sprejela v svoj proračun financiranje italijanskih Legin in slovenskih Ciril-Metodovih šol in šolskih ustanov in prevzame pokroviteljstvo nad njimi. Ker so bili preglasovani, so podprli predlog slovenskega nacionalista dr. Wilfana, ki je zahteval podporo za Ciril-Metodovo družbo. Italijanska nacionalistična večina je zavrnila tudi ta predlog in tako je Ciril-Metodova družba ostala zopet brez sredstev za svoje šolske in otroške ustanove. Italijanski nacionalistični svetovalci so sedaj zagnali krik, da so italijanski socialni demokratje podporniki slovenskega nacionalizma, slovenski nacionalisti pa so že tako ali tako nenehno trdili, da so slovenski socialni demokratje protinacionalni in podporniki italijanskega in nemškega nacionalizma. Ne, z nacionalisti ni imeti nobenih stikov, ne glede na to, ali so italijanski ali nemški ali slovenski. Tržaški socialni demokratje so s pomočjo socialnodemokratskih poslancev splovali pri dunajski vladi, da so slovenski učitelji Ciril-Metodove šole v Trstu začeli dobivati državno plačo. V zahvalo za to so jih slovenski nacionalisti blatili na shodih, da so proti slovenskemu šolstvu v Trstu. Dr. Rybar, voditelj slovenskih nacionalističnih poslancev v dunajskem parlamentu, je preprečil, da bi slovenski nacionalistični poslanci podprli spomenico za rešitev slovenskega šolstva na Tržaškem samo zato, ker so bili predlagatelji socialisti. Prav ima Ivan Regent, ki je zapisal v Zarji, da bi slovenski nacionalisti-ploskali svojim voditeljem tudi tedaj, ko bi začeli trditi, da se zemlja ne vrtil več okrog sonca in da ima dr. Rybar vsakdanjo korespondenco z bogom. Nacionalisti nočejo misliti s svojo glavo. Tega ni treba še posebej poudarjati, treba je pogledati samo na domače tržaške razmere. Slovenski nacionalisti po papagajsko ponavljajo, kar reče dr. Wilfan, italijanski, kar reče njihov voditelj Mrach. In njuni pripadniki sedaj trdijo, da so italijanski socialisti naklonjeni po Mrachovem pojmovanju Slovencev, a po Wilfanovem Italijanom. Duševna lenoba in strankarski fanatizem jim prepovedujeta, da bi mislili s svojo glavo. Na tak način ne bodo mogli nikoli rešiti perečih narodnostnih vprašanj. Morda pa jih nalašč zavirajo, saj bi se drugače ne imeli o čem pripraviti in bi se ne mogli več postavljati pred svojimi volivci kot poborniki za nacionalno svobodo svojih narodov. Socialisti, ki trdijo, da bodo morali vzeti vprašanje nacionalne svobode narodov v Avstro-Ogrski v svoje roke, imajo prav, čeprav mnogi med njimi menijo, da je to stvar meščanskih strank. Ali bi z rešitvijo tega vprašanja ne izbili meščanskim politikom, predvsem slovenskim, edinega političnega orožja iz rok? Ali bi potem njihovi volivci iz delavskih vrst in iz delovnih slojev ljudstva ne zagledali svojega pravega sovražnika v kapitalistični družbi in izkoriščanju, proti kateremu bi se morali boriti. Tudi o teh stvareh razmišlja Stefi ob dnevnih dogodkih in branju časopisov. In teh dogodkov je mnogo. Domačih in tujih. Vojna na Balkanu še ni končana. Toda v Zarji piše, da se bo zemljevid na Balkanu spremenil. Avstrija bo imela močnejše sosedo, obenem pa je ta vojna odjeknila tudi med jugoslovanskimi narodi v monarhiji. Jugoslovansko vprašanje v okviru Avstro-Ogrske se bliža akutnemu stanju.

Peš okoli zemlje v 100 minutah

Načrt ameriških znanstvenikov za polet Geminija 8

Približno sto minut naj bi ameriški kozmonavt David Scott februarja ali marca 1966 »korakal« okoli zemlje: za polet Geminija 8 je namreč predvideno, da bo Scott zapustil vesoljsko ladjo in cel krog okoli Zemlje prosto plaval v vesolju. Po napovedih ameriške uprave za vesoljske polete NASA naj bi polet Geminija 8 trajal dva do štiri dni. Poleg 33-letnega preizkusnega pilota Davida Scotta bo v kabini še 35-letni kozmonavt Nell Armstrong kot glavni pilot.

Prav tako kot njegov predhodnik Edward White bo tudi Scott, ko bo prosto plaval v vesolju, privezan k vesoljski ladji s 7,5 metra dolgo varnostno vrvjo. Takoj, ko bo Scott zapustil kabino, se bo s pomočjo kislovo pištole za gibanje v vesolju podal do debelejšega konca ladje, kjer bo pritril velik rezervoar kisika in zamenjal varnostno vrvo, ki jo bo uporabljal do tedaj, z novo 22,5 metra dolgo vrvjo.

Scottova kislova pištola bo močnejša od tiste, ki jo je uporabljal White. Poleg tega bo imel Scott za svoj izlet, ki naj bi trajal okoli 100 minut, na razpolago veliko zalogo kisika. V uradnem sporočilu ameriške uprave za vesoljska raziskovanja NASA je

govor o »hoji po vesolju«, ki bo trajala najmanj en krog okoli Zemlje. Na svojem »pohodu« okoli Zemlje bo Scott oblečen v posebno obleko, ki ga bo ščitila pred žarki in meteoriti. V programu Gemini 8 je predviden tudi sestanek z raketo tipa Agena.

Vsi odhajajo v mesta

Današnje eksplozivno naraščanje mest in obmestnih naselij predstavlja v očeh večine urbanistov in sociologov nov pojav, značilen za vse dežele sveta. Rezultati nedavne študije Združenih narodov kažejo, da je leta 1960 četrtnina svetovnega prebivalstva — okoli 700 milijonov ljudi — živela v mestih z več kot 20 tisoč prebivalci.

V primerih s podatki za deset let prej je to za okoli 35 odstotkov več. Generalni sekretar Združenih narodov U Tanti je nedavno povedal, da je priliv v mesta zelo intenziven v deželah v razvoju, posebno v Afriki in Latinski Ameriki. Opozoril je na težave, ki jih povzročata pojav mnogim vladam v razvoju.

Glavobol

Pri znanem berlinskem zdravniku dr. Heimu se je oglasila neka gospa in mu povedala, da jo čisto muči glavobol. Vprašala je, če lahko verjame nasvetom prijateljev, ki so ji svetovali, da naj vedno, ko jo prične boleti glava, da na glavo kisljo zelje.

»Odlično,« vzklikne zdravnik, »samo ne pozabite dati na vrh še klobaso.«

Nov medicinski uspeh Rusov

Sovjetski zdravniki so naredili pred kratkim novo uspešno operacijo. Zdravniki moskovskega osrednjega inštituta za travmatologijo in ortopedijo so z operacijo izenačili otroku različno dolgo napei žveci in žile, je noga prišla normalno rasti.

z jeklenima žvečljema, nato pa so oštežili nogo s točno določeno utežjo. Nastali presledek med obema deloma kosti se počasi zaraste. Tako jim je uspelo, da so podaljšali nogo tudi za 7,5 cm. Po začetnih bolečinah, ki so jih povzročali napei žveci in žile, je noga prišla normalno rasti.

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJI

vse šole na področju mesta iz občinskega proračuna, je propadel. Italijanski nacionalistični občinski svetniki so zopet zmagnali s svojim predlogom in Legia naziionale je zopet prejela 15.000 kron občinske podpore, le da so tokrat glasovali proti tej podpori tudi vsi socialno demokratski občinski svetovalci, med njimi tudi dr. Puccherjeva skupina. Sodrugi dr. Puccher je predlagal socialistični predlog, naj bi občina sprejela v svoj proračun financiranje italijanskih Legin in slovenskih Ciril-Metodovih šol in šolskih ustanov in prevzame pokroviteljstvo nad njimi. Ker so bili preglasovani, so podprli predlog slovenskega nacionalista dr. Wilfana, ki je zahteval podporo za Ciril-Metodovo družbo. Italijanska nacionalistična večina je zavrnila tudi ta predlog in tako je Ciril-Metodova družba ostala zopet brez sredstev za svoje šolske in otroške ustanove. Italijanski nacionalistični svetovalci so sedaj zagnali krik, da so italijanski socialni demokratje podporniki slovenskega nacionalizma, slovenski nacionalisti pa so že tako ali tako nenehno trdili, da so slovenski socialni demokratje protinacionalni in podporniki italijanskega in nemškega nacionalizma.

Ne, z nacionalisti ni imeti nobenih stikov, ne glede na to, ali so italijanski ali nemški ali slovenski. Tržaški socialni demokratje so s pomočjo socialnodemokratskih poslancev splovali pri dunajski vladi, da so slovenski učitelji Ciril-Metodove šole v Trstu začeli dobivati državno plačo. V zahvalo za to so jih slovenski nacionalisti blatili na shodih, da so proti slovenskemu šolstvu v Trstu. Dr. Rybar, voditelj slovenskih nacionalističnih poslancev v dunajskem parlamentu, je preprečil, da bi slovenski nacionalistični poslanci podprli spomenico za rešitev slovenskega šolstva na Tržaškem samo zato, ker so bili predlagatelji socialisti.

Prav ima Ivan Regent, ki je zapisal v Zarji, da bi slovenski nacionalisti-ploskali svojim voditeljem tudi tedaj, ko bi začeli trditi,

Po Prešernovih stopinjah

Tokrat po Koroški

V prvi polovici preteklega stoletja so bili stiki Gorenjske s Koroško dosti bolj tesni kot kdaj prej ali kot kdaj pozneje. Saj je tudi odvetniški sodniški izpit moral opravljati Prešeren prav Celovcu. Bilo je to 1. 1832. Po drugi strani pa je pesnikovega prijatelja Urbana Jarnika postavil za župnika v Biatogradu ljubljanski ilirski gubernij. O tisočeri rodinskih in kupčijskih stikih Gorenjcev in Korošcev pa bi bilo kar odveč govoriti.

Zato raje kar urno stopimo po Prešernovih stopinjah v lepji koroški deželici, onstran domačih Karavank.

Ce opustimo opis prav nič mikavne stare sodne palače v Celovcu, kjer je opravljal svoje obvezne izpite naš pesnik, bo prav, če le to povemo, da mračno poslopje še stoji — vendar so v njem sedaj zapori; prav tik stare stavbe stoji sedaj novo sodišče. V neposredni bližini je mestno jubilejno gledališče. Čas pa je gotovo dodobra izpral vse sledi pesnikovih stopinj po Celovcu. Bolj živo nam je ostalo živahno dopisovanje, ki se mu je nenehno posvetil Prešeren prav v času nekajmesečnega biva-

nja v Celovcu. Posebno Matiji Čopu je napisal nekaj literarno izredno zanimivih pisem.

V enem od teh (z dne 5. februarja 1832) nam zbuje posebno pozornost vrstice:

»Pretekli četrtek sem s Slomškom napravil izlet v Biatni grad k Zarniku. Tam sem obedoval, sprejel me je prav po domače. Močno sem mu prigovarjal, naj ne zanemarija svojega pesniškega daru...«

In potem še v istem pismu: »Če bi dotlej izšel Zarnikov opus, tak pohvali, kar se le pohvaliti da, pospešujmo, ne zavirajmo!«

Ta Prešernova naravnost nenavadna prijateljska naklonjenost do tega vrlega koroškega narodnjaka, nas je vzpodbudila, da smo vzeli pot pod noge in poromali v Biatni grad, kraj se danes imenuje Moosburg, slovenski okoličani mu pravijo Možberg. Izraz Biatni grad ali Biatograd pa ljudem ni več znan. Prav mogoče je, da je Prešeren hote poudaril staro slovensko oznako kraja, saj je tudi v Kranju hitro spremenil Hieronima (Ulricha) v Svetoinena (v posvetilu »Nabeške procesije«)...

Današnji Moosburg stoji res nekako sredi močvirnatega sveta. Celu dve plitvi je.

zeri ima v bližini. V kraju, ki leži le 14 km od Celovca, nad severnim bregom Vrbskega jezera, žive katoliki in protestanti. Stara katoliška cerkev seveda dominira prav v centru mesteca. Tik nad njo, malo v bregu, ždi mogočno župnišče.

Torej v tej hiši je bil Prešeren dne 2. februarja leta 1832 v gosteh pri župniku Urbanu Jarniku! In se tu prav po domače dobro imel!

Župnišče pa nam postane še bolj ljubo, čeprav stara stavba ni nič kaj mikavna na pogled, ko zremo, da je poznejši škof Anton Martin Slomšek prav tu snoval svojo znamenito pridigo »o dolžnosti svoj jezik spoštovati« in jo v Jarnikovi župni cerkvi, na binkoštni ponedeljek 1. 1838, tudi govoril.

Urban Jarnik je bil župnik v Biatnem gradu (Moosburg) celih 17 let. Tu je tudi umrl. Njegova nagrobna plošča je sedaj vzdana v cerkveno steno, na desno tik za glavnim vhomom. Zlate črke na belem marmorju govore, da tu živi spomin »na pobožnega duhovnika, dobrega prijatelja in učenega slavista«, ki je skrbno pasel blatnograjsko čredo več kot sedemnajst let...

Urban Jarnik

Kdo in kakšen pa je bil ta ljubeznivi mož, ki se ga ni želela dotakniti nobena od Prešernovih pšic-zabavljic? Tako globoko ga je naš pesnik spoštoval.

Urban Jarnik (1784-1844), rojak iz Ziljske doline, je bil za tiste čase, na začetku 19. stoletja, pomemben slovenski pesnik in jezikoslovec. Kot vsi takratni delavci za narodnostno prebujenje Slovencev pa se je Jarnik loteval tudi pisanja gospodarskih knjig, posebno sadjarskih.

Našemu Prešernu pa je bil gotovo najbolj ljub zaradi iskrenega domovinskega čus-

tvovanja, saj je že v l. 1811 objavil pesem, ki je kazala, da koroški Slovenci, prav tako, kot vsi ostali rojaki v drugih naših deželah, žele

V posebno zaslugo pa moramo vrlému Ziljanu šteti tudi njegovo dosledno rabo izraza »slovenji, slovenski« namesto tedaj splošno veljav-

Blatograd (Moosburg) na Koroškem z gradom in jezerom v ozadju. Po tem močvirnatem jezercu (= v blatu) ima kraj ime

prebujenja svojega naroda.

Kako lepo zvane Jarnikove besede izpred več kot 150 let:

»Zarja lepa se razliva
čez slovenji Gorotan,
zbuja dremenje častiva,
oznanuje svetli dan.
Slava bode spet slovela,
ki Slovencev da ime,
po deželah se raznela,
perdobila češčenje!«

Snov in izbor te pesmi »Na Slovence!« začuda spominja na podoben jezik v mnogo pozneje objavljeni Kollarjevi, tako proslavljeni »Hčeri Slave!«

Kako spoštovan in ljubljani pa je bil Jarnik med takratnimi literati in slavisti pa nam ne priča le njegov stik s Prešernom in Slomškom, pač pa tudi njegovi obsežni pismeni odnosj z Vodnikom, Kopitarjem, Vrazom, Safarikom, Metelkom in drugimi.

nih in uporabljanih »kranjski, vindišarski.«

Kot duhovnik je veljal za enega najboljših. Bil je vesten, skrben in ljubezniv s svojimi farani. Slovel je kot prav posebno blesteč govornik. Vzpodbujal je svoje slovenske župljane, naj ostanejo zvesti jeziku svojih mater. Branil je pravice slovenščine tudi nasproti svojim nemškim duhovnim sobratom v Škofiji.

Zato nas ne sme presenetiti dejstvo, da je prav pri njem snoval in govoril Slomšek svojo znamenito pridigo, ki je bila pozneje objavljena tudi v »Drobtincah.«

Tesno odmerjen čas nam sedaj brani spregovoriti kaj več o Jarniku in Slomšku; hiteti moramo še v Sentropret pri Osojskem jezeru, kjer spi pesnikova mati...
CRTOMIR ZOREC

Župnišče v Biatogradu na Koroškem

Pred kratkim je kamniški muzej izpopolnil svojo arheološko zbirko z novo, zelo pomembno najdbo. Na parceli št. 707/16 k.o. Kamnik je pri kopanju temeljev za eno družinsko hišo našel Stane Uršič žgan grob. O najdbi je takoj obvestil Muzej Kamnik.

Grob pripada najstarejši fazi kulture žarnih grobišč, ki ima svoj izvor verjetno nekje na severnem Balkanu in Obdonavju. Nosilec kulture žarnih grobišč so se pojavili v 12. stol. pred n. št., njihova spodnja časovna meja pa je leto 800 pred št. Kultura žarnih grobišč je bila na prelomu drugega v prvo tisočletje pred št. široko razprostranjena; od Rhone in

ZANIMIVOST IZ KAMNIŠKEGA MUZEJA

Tri tisoč let star grob

severnega dela Nemčije, med Karpati in severnim delom Balkana, severno Italijo, južno Francijo, severno Španijo in področij ob Severnem morju. Glavna značilnost te kulture je sežig pokojnika in pokop pepela v žari, h kateri so priložili pokojnikove predmete: nakit, orožje, posode s hrano itd. Zaro s pepelom so nato prekrili s kamnitto ploščo in jo skupaj s prdatki zakopali v zemljo. Z najdbo v Kamniku smo dobili v Sfo-

veniji najstarejšo fazo kulture žarnih grobišč.

Ze več kot leto dni je na lokacijskih odločbah, ki jih izdaja gradbeni oddelek SOB Kamnik klavzula, ki opozarja občane na morebitne arheološke najdbe pri zemeljskih delih. Naš teren je namreč zelo bogat z arheološkimi najdbami, ki nam povedo, kdaj in kdo je živel na tem ozemlju. Prav zaradi velikega števila arheoloških najdb in njihove pomembnosti ne

samo za našo lokalno, ampak za celotno zgodovino, naprosamo vse, ki bi pri zemeljskih delih našli ostanek hiš (zidove), črepinje, lonce, kovinske predmete, kamne z napis, človeške kosti, star denar, da o najdbi takoj obvestijo muzej še preden jo dvignejo iz zemlje. Pri arheoloških najdbah so namreč osnovnega pomena poleg predmetov tudi okoliščine, v katerih je arheološki predmet najden: globina, zemelj-

ske plasti, lokaliteta. Predmeti se pri nepravilnem odkopu zaradi svoje starosti kaj lahko poškodujejo ali celo razpadejo in škoda je nepopravljiva. Če predmet v zemlji že razpade, je treba vse najmanjše drobce spraviti, da iz njih kasneje posodo zopet sestavimo. Predmeti se lahko poškodujejo tudi ob nepravilnem čiščenju ali pranju.

Pravočasnemu obvestilu se moramo zahvaliti, da smo rešili 3000 let star grob, ki je izredno pomemben za arheološke študije prazgodovine Slovenije.

Tovarišu Uršiču se zahvaljujemo, ker gre le njemu za sluga, da smo dobili grobno celoto skoraj nepoškodovano.
Mirna Zupancič

Gorenjski klubi tekmujejo

NAŠ KOMENTAR

Sredstva ostanejo ista

NOGOMET

TRIGLAV TRETJI

V nedeljski tekmi SNL je Triglav na domačem terenu premagal Ljubljano s 3:1 (0:0) in se povzpел na tretje mesto v lestvici. Zmaga je še pomembnejša, ker je znano, da je Ljubljana tradicionalno težak nasprotnik za Kranjčane. Za Triglav so dosegli gole: Kožar, Verbič in Januš. Nastopili so v postavi: Zorman, Dimič, Kuklica, Lipej, Perko, vič, Koban, Bajželj II, Verbič II, Januš, Poljanec, Kožar.

PORAZA JESENIC IN LOČANA

Jeseničani so izgubili srečanje v okviru SCNL — zahod z Ilirijo s 5:0 (0:0). Popustili so šele v drugem polčasu, ko je sodnik izključil enega njihovega igralca.

Ločan je izgubil srečanje s Taborom s 6:0 (4:0). Zmagovalci so bili ves čas tekme boljši in so slavili zaslužen zmagoto.

ZMAGA TRZIČA

Trzič je premagal ekipo Kamnika s 4:1 (2:1). Igralci Trziča so bili boljši in so tako prišli do prve zmage v ligaškem tekmovalju.

ROKOMET

PORAZ TRZIČA IN KRANJA

V republiški ligi sta bila poražena gorenjska predstavnika — Trzič na domačem terenu proti Braniku s 17:18 (12:10), a Kranj v gosteh od Brežic 28:15 (13:5).

Gorenjska predstavnika sta nastopila v naslednji postavi — Kranj: Čebulj, Hvasti 1, Bašan, Poljka 5, Bregar 4, Gros 2, Krampelj 2 in Zavr 1. Trzič: Lajbajer I, Ude, Godnov, Eržen, Janc 6, Mlakar, Teran 2, Dovžan 1, Lajbajer II in Jakšič 8.

ODLIČNE SELČANKE

V ženski tekmi republiške lige bi igralke iz Selc kmalu priredile v Kopru veliko presenečenje. Proti Kopru so izgubile le s 6:5 (3:1). Selce so nastopile v postavi: Gartner, Benedičič 2, Pikuš, Jelenc, Golja, Veber 1, Cufar, Demšar 2 in Hudolin.

NOV PORAZ

Igralke Kranja so izgubile srečanje z Brežicami s 14:10 (7:3). Nastopile so v postavi: Lužan, Liphardt 2, Ankele A. 2, Centa, Kolman 3, Blaznik, Ankele M. 2, Dolar in Kristan.

ODBOJKA

»MRTVA TEKMA«

V derbiju kola so Jeseničani premagali Novo mesto s 3:2. Po tej zmagi so na drugem mestu republiške lige z istim številom točk, kot vodilni Maribor. Jeseničani so nastopili v postavi: Prešeren,

Bajc, Potočnik, Smitek, Bogataj, Resler, Kavčič, Eržen in Kučina.

SLABA IGRA

Zirovnčani so bili poraženi v srečanju s kandidatom za izpad Bežigradom s 3:0. Postava: Tavčar, Kreselj, Pristov, Dežman, Peternelj, Kadliš, Vengov.

KAMNIK : TRIGLAV 3:2

V gorenjskem derbiju so zmagali domačini. Obe ekipi sta pokazali precej borbenosti in veliko premalo tehničnega znanja. Triglav je trenutno na petem, a Kamnik na sedmem mestu v ligi.

KOŠARKA

JESENICANI TRETJI

V zadnjem kolu republiške košarkarske lige so bili Jeseničani poraženi v srečanju z Mariborom s 60:50 (30:23), vendar so kljub temu zasedli odlično tretje mesto. Jesenice: Sodja 18, Svetlin 5, Koren 14, Jeraj 11, Campa, Brliš, Rogelj, Krek, Dragojevič, Bunderle, Peterman 3.

ZA SLOVO

V svoji zadnji tekmi v republiški ligi (zasedli so zadnje mesto) so bile Domžale poražene proti Elektri s 69:52 (30:30). Domžale: Kralj 18, Siftar 15, Zorman 4, Bostič 8, Peče 7, Zakrajšek, Primožič.

SLOVAN : TRIGLAV

Jutri bo v Kranju pokalna nogometna tekma med članom II. zvezne nogometne lige Slovanom iz Ljubljane in domačim Triglavom. Tekma se bo pričela ob 15.15 na stadionu Stanka Mlakarja.

SE JE UPANJE

Sora je nepričakovano premagala na svojem terenu ekipo Ljubljane s 60:53 (30:28) in tako še ni izgubila možnosti za obstanek v ligi. Domačini so nastopili v postavi: Balderman 19, Oman 10, Kalan, Logonder 15, Čajlč 5, Grahek 11, Jeseničnik, Krajnik, Peternelj in Cerkovnik.

V DRUGEM POLČASU

Medvodčani so v drugem polčasu popolnoma »pregazili« goste iz Tolmina. Zmagali so s 73:57 (22:34). Nastopili so v postavi: Knific I 16, Knific II 10, Jesih 15, Kocvar 6, Basin 4, Plečak 5, Napon 7.

NELJUB PORAZ

Igralci Triglava so izgubili srečanje z Mostami z 68:54 (32:23). Nastopili so v postavi: Todorovič, Piskernik, Dežman 11, Zupančič 5, Znidar 5, Sorli 9, Kompore, Čadež 11.

SLABO

Radovljčani so doživeli v Postojni visok poraz s 86:34 (35:19). Nastopili so v postavi: Bole P. 16, Pretnar 10, Bole B. 4, Sekovanič 4, Pirih, Gostič, Dežman in Boškón.

JESENICANKE TRETJE

Tudi ženska ekipa Jesenic je osvojila v republiški ligi tretje mesto. V nedeljo so premagale Maribor z 68:36 (40:23). Nastopile so v postavi: Benedičič 4, Vudrič 10, Pavlič 26, Muhič 4, Komic 2, Lakota, Drakskoffler, Koren in Oblak.

PRESENEČENJE

Ženska ekipa Medvod je bila na domačem terenu poražena od Ježice s 45:39 (31:15). Medvode so nastopile v postavi: Planko 18, Knific 16, Bregar 3, Iglčar 2, Kranjšek, Primožič, Meglič.

Šport združuje narode

● Košarkaši iz Škofje Loke so gostovali prejšnjo nedeljo v pobratenem mestu Medicini v Italiji. Proti moštvu, ki tekmuje v bolonjski regionalni ligi, so zmagali s 52:39. Tekma je bila odigrana v prijateljskem vzdušju. Ločani so dobili lep spominski pokal ob proslavah mednarodnega sodelovanja, ki so

se vršile v teh dneh v Medicini.

● Odbojkarji iz Kamnika so dobili 25. septembra nepričakovan obisk iz Amstelveena iz Holandije. Na obisk sta prišli moška in ženska ekipa »Saint Martinus«. Moški so v srečanju zmagali s 3:1, a ženske so bile poražene prav tako s 3:1.

POKAL ZA CERKLJANE

V okviru krajevnega praznika Cerklje je minulo nedeljo na domačem igrišču rokometni turnir, na katerem so nastopila moštva iz Komenke, Cerklj, Adergasa in Suhe-Savice. Tekme je gledalo veliko število ljubiteljev tega športa in navijačev. Zaslužen je zmagalo domače moštvo in si s tem priborilo

letni prehodni pokal. Zmagovalni ekipi je prehodni pokal izročil predsednik tamkajšnje krajevne organizacije SZDL Andrej Ropret.

Prav tako je bilo v nedeljo v Cerkljah nagradno tekmovalje zračno puško, ki ga je pripravila domača strelska družina. — R. Č.

Merila za nagrajevanje v Tekstilindusu

Centralni delavski svet kranjske tovarne Tekstilindus je sprejel več sklepov v zvezi s spremembami, ki so potrebne v nagrajevanju po delu.

Potrebno je popraviti kvaliteto izdelkov. Zaradi slabe kvalitete se vse preveč izgublja sredstva. Kvaliteto dela bodo v prihodnje bolj upoštevali pri nagrajevanju.

Za izboljšanje produktivnosti dela bodo morali pregledati vse akordne cenike. Ugotovili so namreč, da ti ne ustrezajo več in jih bodo morali spremeniti.

Posebno pozornost posvečajo nagrajevanju strokovnih služb. Predviden je poseben pravilnik za komercialni sektor, ki naj bi bil nagrajevan po realizaciji izvoza. Prav tako nameravajo narediti celotno revizijo normativov za

kvaliteto po ekonomskih enotah.

Po sklepu centralnega delavskega sveta morajo biti vsi predvideni ukrepi narejeni do 1. 1. 1966, ker bodo takrat sprejemali nov pravilnik o nagrajevanju.

Razkladalne kapacitete

S povečanjem uporabe mazuta na SM peči so v jeseniški Železarni prenehali z delom plinski generatorji. Na tem mestu bodo v bodoče skladiščili apno, sintermagnezit in del indijske rude za žlahtnenje. O preureditvi prostorov in načinu dovažanja omenjenih surovin, se bodo zastopniki topilnic, prometa in transporta ter projektivnega biroja še dogovorili.

J. JAVORNIK

SE VEDNO SE OPRAVLJAJO

Privatne vožnje

Pol leta bo minulo, odkar so uvedli za osebna vozila družbene lastnine nove registrske tablice. Vsi dobro poznamo te rdeče tablice. Glavni razlog za izdajo tovrstnih registrskih tablic je bil, da bi prenehali s privatnimi vožnjami, ki so jih nekateri posamezniki opravljali.

Vendar pa so pri tej novosti doocene pomanjkljivosti. Pred tem je moral imeti voznik vozila družbene lastnine posebni potni nalog, ki ga je moral na zahtevo prometnega miličnika pokazati in s tem dokazati, da opravlja službeno vožnjo. Zdaj pa prometna milica nima pravice pregledati vozilo in zahtevati potnega naloga, če gre za »državni avtomobil«.

Torej je sedaj še večja možnost za opravljanje privatnih voženj s službenimi vozili? Nekateri trdijo, da so s tem odpravili tako imenovane »črne« vožnje, vendar temu ni tako.

V nedeljo je bil v Bohinju »Kraji bal«. To je prireditelj, ki vsako leto privabi veliko število ljudi iz vseh krajev naše domovine. Tudi letos je bilo tam mno-

go izletnikov. Ze dopoldne smo lahko videli večje število službenih avtomobilov v Bohinju. Med njimi je bilo tudi nekaj vozil znamke »Combi«. Morda so za njih v posameznih podjetjih izdali potrebne potne naloge, ker imajo taka vozila ponekod prav za te namene. Bili pa so tudi osebni avtomobili. Ti vozniki pa po vsej verjetnosti niso imeli potrebnih potnih nalogov. Kolikor pa so jih imeli, nastaja vprašanje, kako si lahko neko podjetje ali ustanova dovoli take vožnje za dva ali tri člane svojega kolektiva? Bili pa so celo primeri, kjer se je s takim avtomobilom pripeljala cela družina.

Ali smo s tem dosegli tisti cilj, ki smo si ga želeli? Verjetno ne! Zato bi bilo potrebno v najkrajšem času izdati neka nova določila,

kjer bi dali prometni milici pravico, da kontrolira tudi »službene« vožnje. — J. Jarc

Otrok se je samo „ustrašil“

Pred nedavnim se je pripetil v Stražišču pri Kranju primer, ki je vreden obsodbe. V popoldanskem času, ko so se ljudje vračali iz klna, se je pripetila prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila LJ 435-78 iz Ljubljane je pripeljal od samopostrežne trgovine proti cesti II. reda Skofja Loka—Kranj. Tu je podrl po tleh 8-letno Miloško Mihelčič. Pri nesreči je dobila pretres možganov ter udarec v glavo in trebuh. Deklici so nudili zdravniško pomoč.

Pri tem pa je važnejše cno drugo, kar se je pripetilo, po prometni nesreči.

V tem času je prišel uslužbenec kranjske prometne milice miličnik Gradimir Timotijević. Ko je primer opazil, je stopil do voznika oseb-

Preozka cesta na Bregu

Jože Dagarin je vozil osebni avtomobil LJ 94-22 iz Mav. čič proti Kranju. Na Bregu ob Savi ga je zaneslo s ceste v ograjo od tu ga je odbilo v drevo in nazadnje se v električni drog. Pri nesreči se

je lažje poškodoval. Materialna škoda na vozilu znaša okoli 550 tisoč dinarjev. Vzrok nesreče je vinjenost voznika, poleg tega pa je vozil brez vozniskega dovoljenja. — Jj

LJ 435-78 ni prijavil prometne nesreče. Miličnik je kasneje s pomočjo registrske številke avtomobila dobil naslov in sam odšel v Ljubljano. Kasneje so zvedeli, da se je voznik javil na postajo LM Bežigrad.

Tu gre predvsem za odnos ljudi do miličnika. Kljub temu, da ni bil v službeni obleki, ima pravico posredovati v primerih raznih nesreč. Nekateri so govorili, da deklici ni nič in da se je samo ustrašila. Vendar pa je zdravnik ugotovil hude poškodbe. Namesto, da bi ljudje v takih primerih pomagali miličniku, mu še otežajo delo, ki ga mora opraviti. — J. Jarc

Čigava so najdena kolesa

Pri Upravi za notranje zadeve Kranj hranijo naslednja najdena kolesa:

Moška kolesa: PUCH-super šport 959172, rdeče, neznane znamke 808048, sivo; neznane znamke 15635, sivo; Miele-Werke 437831, črno; neznane znamke D 23430, zeleno; neznane znamke in številke, črno Rog 192914, sivo; Rog 284184, zeleno; neznane znamke, številka neznana, zeleno; neznane znamke, 7348, zeleno; Rog 35931, plavo; Miele, številka neznana, črno; Partizan — 266535, črno; Extra 102555, črno; Schanhöf 23594, črno; Mifa 637801, zeleno; Rog-touring 258063, črno; neznane

znamke 01503, črno; neznane znamke, številka neznana, zeleno; Rog-ogrodje 120493, zeleno; neznane znamke 114210, črno; Puch 118668, črno; Rog 1442, zeleno; neznane znamke, 1760754, rumeno; Rog, številka neznana, svetlo zeleno; neznane znamke 8627, zeleno; Rog-touring 169266, zeleno; neznane znamke 46700, črno; neznane znamke 86, rdeče; Rog-sport 183901, zeleno; Rog-sport 171621, sivo; neznane znamke 89124, rdeče; Rog-touring 261614, črno; neznane znamke 64214, črno; neznane znamke 1041082, zeleno; bradenburg 129620, črno; Rog-touring 25562, rumeno; Rog-sport 204196, plavo;

Kino tečaj na Jesenicah

Filmska skupina ODEON na Jesenicah bo priredila od 5. oktobra do 16. novembra v prostorih foto kluba na Jesenicah kino tečaj. Na tečaju, ki bo dvakrat tedensko po dve uri, bodo seznanili tečajnike s tehniko in organizacijo snemanja, s pripravo scenarija in snemalne knjige, projekcijo in ostalimi priporniki.

SMRT NA KOVINARSKI CESTI V KAMNIKU

Zapeljal je s ceste

V nedeljo popoldne se je pripetila na Kovinarski cesti v Kamniku huda prometna nesreča. 25-letni Janez Zakrajšek je peljal s mopedom od Ljubljanske po Kovinar-

ski cesti proti tovarni »Titan«. Nekaj metrov pred tovarno pa je na ovinku iz neznanega vzroka zapeljal s ceste. Z vsjo silo se je zaletel v občestno drevo. Pri nesre-

či si je Zakrajšek zlomil lobanjsko dno. Med prevozom v ljubljansko bolnišnico pa je zaradi možganske krvavitve umrl. — Jj

Zenska kolesa: Extra 94224, sivo; neznane znamke 1099891, plavo; Rog 35430, plavo; neznane znamke, številka neznana, črno; Cotur, številka neznana, svetloplavo; Extra 96670 črno, Julia 116894-2, rdeče; Belfil 1005833, črno; Rog-sport 71569, črno; neznane znamke 99118, svetlozeleno; neznane znamke 48136, sivo; neznane znamke 1126008, neznane znamke 28422, svetloplavo; Rog-sport 189828, svetlozeleno; neznane znamke 507490, črno; Extra 94534, sivo; Rog-sport 297019, sivorujavo; Extra 72174, sivo; neznane znamke, številka neznana, črno; neznane znamke B 6770, plavo; Lasta 514587, krem; Rog-touring 178286, sivo; Durkop 89412, plavo; Rog 228476, svetlozeleno; Extra 82265, rumeno, neznane znamke 659670, črno; Rog 232975, zeleno.

MOPEDI: Kolibri, št. okvirja 050634, siv; Colibri, št. okvirja 6185966, siv.

Jeseniški „Triglav“

Na račun dvojnika Aljažvega doma, ki so ga postavili na Jesenicah v letošnjem jubilejnem letu planinstva za 70. letnico Aljažvega stolpa na Triglavu, je padlo že dokaj pikrih opazk. Stolp je stal skozi vse poletje na neurejenem griču nasproti železniške postaje. Toda zdaj so se lotili urejevanja, da bo dobil končno primerno okolico. Hortikulturno društvo Jesenice je pričelo v minulnem tednu urejevati grič, na katerem stoji dvojnik Aljažvega stolpa, v »Jeseniški Triglav«. Po dokončni ureditvi ga bodo še zasadili s planinsko floro. Uredili pa bodo tudi cesto, ki pelje mimo »Triglava« na tržnico. — U.

Otrok pod kolesi

Iz Nakla proti Kranju je peljal voznik osebnega avtomobila K-103.160. Na Zlatem polju pa mu je iznenada skočil pred avtomobil otrok Duško Polanc. Voznik ga je zadel z levim sprednjim žarometom. Med prevozom v bolnišnico je otrok umrl. — Jj

GLAS v vsako hišo

Utopljenec v Savi

V soboto ob treh popoldne je bil Vojteh Jerala iz Podreče št. 32 pri Mavčičah ob Savi. Kmalu je opazil, da na reki nekaj plava. Kasneje je spoznal, da je to moško truplo. Vzel je čoln in se odpravil do neznanega utopljenca. Potegnil ga je iz vode.

Posebna komisija, ki si je prišla ogledati truplo, je ugotovila, da je neznanec 23-letni delavec Džon Džukaj iz Novega Seta v Kosmetu. Nazadnje je stanoval v Kranju, zaposlen pa je bil pri cestnem podjetju. Pokojni Džukaj je odšel 17. septembra z doma in o njem ni nihče ničesar vedel.

Njegov prijatelj in sestanovalec je med drugim povedal, da je bil Džon zadnje dni pred odhodom v neznano zelo potr. Potr. je bil baje zaradi poziva, da naj bi 24. septembra odšel na odsluženje vojaškega roka. Morda je bil to vzrok, njegove smrti. — Jj

NA ŽELEZNIŠKEM PREHODU

Dva mrtva

Iz Skofje Loke proti Jepri sta se z motornim kolesom LJ 207-73 peljala Matevž Rih. ter in Ljubo Billč. Na razsvetljenem železniškem prehodu je zaradi prevelike hitrosti zaneslo v levo. Voznika Rihterja je z motorjem

vred vrglo čez progo. Oba sta priletela v železni nastavek za zapornice. Pri nesreči si je Rihter zlomil tilnik, njegov sopotnik pa preblil lobanjo in si pri tem poškodoval tudi možgane. Bila sta na mestu mrtva. — Jj

Prodajam

Prodajam fiat 750. Jezerska c. 122, Kranj 5326
Prodajam dve sobni lopi. Senčur 84 5327

Prodajam kompletni televizor RR, štedilnik na kurjavo EKA, 350 kom strešne opeke (folc) in rabljena vhodna vrata — macesen. Britof 1 5328

Nujno prodajam po ugodni ceni fiat 1100. Jože Repnik, Glanje 2, Cerklje 5329

Prodajam kravo, ki bo v začetku novembra tretjič teletila. Potoče 19, Preddvor 5330

Prodajam moped T 13. Naslov v oglasnem odd. 5331

Prodajam dobro ohranjeno primo 175 ccm. Zupančičeva 31, Kranj 5332

Prodajam 6 tednov stare prašičke. Suha 18, Kranj 5333

Prodajam moped. Voklo 69, Senčur 5334

Prodajam 3 prašičke, 7 tednov stare. Franc Roblek, Bašelj 20, Preddvor 5335

Prodajam nove gume za fiat, železo prof. 7. Naslov v zlatu za zobe in betonsko oglasnem oddelku 5336

Prodajam dva prašiča, 40 do 50 kg težka. Senčur 1 5337

Prodajam televizor »Koral«. Krašovec, M. Pijade 4, Kranj 5338

Prodajam betonski mešalec z bencinskim motorjem. Naslov v ogl. odd. 5317

Kupim

Kupim konja »Bonija« težkega 300 kg. Lešnik, Mojstra na 125 5339

Kupim dva soda od 150 do 300 l in decimalno tehtnico. Erpič, Černivec 18, Brezje 5340

Vrtni pregled

V Kranju

Jabolka 70 do 100 din, hruške 100 do 220 din, slive 200 do 240 din, grozdje 150 do 240 din, paradiznik 200 do 300 din, paprika 240 din, čebula 130 do 140 din, krompir 80 din, kumare 130 do 150 din, kumarice za vlaganje 350 din, zeljnate glave 80 do 100 din, kislo zelje 150 din, česen 280 do 300 din, korenček 120 do 140 din, solata 140 do 180 din, rdeča pesa 130 do 140 din, cvetača 250 din, surovo maslo 1800 do 2000 din, skuta 450 do 480 din, cvetača 250 din, surovo maslo 1800 do 2000 din, skuta 450 do 480 din, med 900 din, fižol 240 do 260 din za kg; ajdova moka 240 do 260 din, koruzna moka 130 do 140 din, ješprenj 200 do 220 din, kaša 280 do 320 din, proso 150 din, pšenica 85 do 90 din, lisičke 120 do 140 din za liter; živa perutnina 800 din za kg; jajca 65 do 70 din za komad.

ostalo

Preklicujem avtobusno vozovnico št. L 1043 na ime Kitič Zdravko in št. 3555, na ime Cuderman Vinko Kranj—Senčur 5341

Izgubila sem staro krojno polo pred nebotičnikom v Kranju. Proti nagradi vrniti na ogl. odd. 5342

Iščem sobo v centru Kranja ali Strazišča. Nasl. v ogl. odd. 5343

Izgubil sem rjavo aktovko od Zl. polja do Britofa. Oddati proti nagradi, Visoko 64, Senčur 5344

Našla sem ženske čevlje v mreži. Dobijo se pri P. S. Tavčarjeva 39/1 5345

Vrstni red za Zastavo 750 odstopim za gotovino. Odstopim tudi obresti. Dobava četrto tromesečje 1965. Nasl. v ogl. odd. 5346

Sprejemno snažilko za čiščenje poslovnih prostorov ALPINA — Kranj 5347

Namesto venca na grob pokojni Dancl Suhj, roj. Majer sta darovali tu, Mara in Mojca 5.600.— v korist habilitacije učencev Posebne osnovne šole Kranj. Iskrena hvala. 5348

Učiteljica (34) s punčko, želi spoznati simpatičnega (lepe rasti) moškega, ki ima lastno hišo, lahko tudi dobro vpeljana kmetijo ali obrt. Ponudbe pod »Simpatija« 5349

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da je v 57 letu starosti dotrpel naš ljubljeni mož, oče, stari oče, svak, tast in stric

FRANC BENEDIČIČ

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 7. 10. 1965 ob 16. uri iz Brezovice na pokopališče na Sr. Dobravo. Brezovica, 5. 10. 1965

Neutolažljivi: žena Marija, sinova Franc in Stanko, hčerka Darinka z družinami in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega dobrega moža, očeta in starega očeta

PETRA KNE

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sovaščanom, družini Zuškovi in Bajzeljnovim za izkazano pomoč v težkih dneh. Posebno zahvalo sem dolžna dr. Novaku, vsem pevcem in darovalcem cvetja, SZDL za denarno pomoč. Iskreno se zahvaljujem prav vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

• Zalujoči: žena Franciška, sin Peter z družino in ostalo sorodstvo.

Jesenice: Nov podvoz

Na obeh prehodih iz ceste Bratov Stražišarjev čez progo na cesto Viktorja Kejžarja na Jesenicah je bilo že več nesreč. Prvi prehod je sicer zavarovan z zapornicami, vendar je dokaj nepregleden in zelo nevaren. Tudi drugi prehod je slabo pregleden, ker pot od proge do ceste Viktorja Kejžarja močno pada. Zato sta se železnica in občina Jesenice sporazumeli, da zgradita podvoz na cesto Bratov Rutar. Dela so v polnem teku. Z buldožerjem so že odstranili napis proge, za začasno premostitev pa so položili več traverz. Sedaj grade betonske nosilce za progo, ki bo tekla nad cesto. Hkrati bodo skozi most položili še visoko-

konapetostni kabel železarnice. Predvidevajo, da bodo z deli gotovi konec novembra B. B.

Tema v Šutni

Prebivalci Šutne pri Zabnici negodujejo, ker javna razsvetljava ni taka kot bi si jo želeli. Manjka namreč še več javnih luči, za katere so celo drogovci že dalj časa pripravljani. Nevšečnosti zaradi teme po vasi so zlasti ob deževnih večerih in temnih nočeh v jesenskih mesecih, ko s kmetovalci vračajo iz polj, pa tudi ostali prebivalci oz. delavci z dela. Letos so jim sicer obnovili električno omrežje, sedaj pa želijo, da do konca uredijo še javno razsvetljava.

SGP »NOVOGRADNJE« TRZIC
v prisilni likvidaciji objavlja

I. JAVNO LICITACIJO

za prodajo poslovnih in stanovanjskih objektov:

1. Poslovno stanovanjska zgradba Retnje 1a pri Trziču, ki obsega:

a) Južni trakt — tlorisne izmere cca 450 m², zidan, dvoetažni z velikimi skladišč. in pisarniškimi prostori izklicna cena 65.000.000.—

b) Severni trakt — tlorisne izmere cca 789 m², zidan, dvoetažni. Poslovni prostori cca 300 m², delavnice in garaže cca 789 m², stanovanje cca 489 m² izklicna cena 107.000.000.—

Oba trakta centralno ogrevana. c) Objekt kovačnice in pralnice izklicna cena 1.233.000.—

d) Betonski most za pranje avtomobilov izklicna cena 572.000.—

e) Lesena, s salonitom krita lopa izklicna cena 637.000.—

Skupna cena 174.442.000.—

2. Stanovanjski objekt, Retnje, št. 36, pri Trziču izklicna cena 3.570.000.—

3. Stanovanjski objekt, Retnje št. 37/a, pri Trziču izklicna cena 5.330.000.—

4. Objekt — delavsko naselje Trzič, Janžičeva št. 7 izklicna cena 32.511.000.—

5. Tri stanovanja v Trziču, Cankarjeva 15, po izklicnih cenah
dvosobno stanovanje 3.987.000.—
dvosobno stanovanje 3.987.000.—
garsonjera 1.302.000.—

6. Stanovanjski objekt, Pristava št. 51, pri Trziču izklicna cena 5.147.000.—

7. Stanovanjski objekt, Blejska c. 6 pri Trziču izklicna cena 3.314.000.—

8. Objekt — delavski samski dom Bistričca št. 102 pri Trziču izklicna cena 23.575.000.—

9. Planinska kočica na Pokljuki izklicna cena 3.172.000.—

10. Vrstne hiše Kranj, Partizanska cesta št. 23, 25, 27, 29 izklicna cena 112.144.000.—

Stanovanjski objekti so delno vseljeni.

I. licitacija za prodajo navedenih objektov bo 9. oktobra 1965 ob 10. uri v Reinjah 1a pri Trziču. V kolikor licitacija ne uspe, bo ponovitev 16. oktobra 1965 ob istem času in na istem kraju.

Ce ne uspe II. licitacija, bo prodaja posameznih stanovanj in to: 16. oktobra ob 11. uri za družbeni sektor, ob 12. uri za vse ostale. Kraj licitacij Retnje pri Trziču.

ELEKTRO KRANJ

Distribucijska enota
Žirovnica

RAZPISUJE

naslednja prosta delovna mesta:

1. 1 elektromonter v nadzorništvu Radovljica
2. 2 inkasanta — za območje Bleda in okolice
3. 1 delavca v nadzorništvu Bled

Pogoji: pod 1 — kvalificiran elektromonter pod 2 in 3 — dokončana osemletka.

Osební dohodki po pravilniku podjetja.

Prošnje sprejema uprava Distribucijske enote Žirovnica-Moste št. 6 do 12. oktobra 1965.

GLAS

Velika planina - turistično središče

Tudi v Vintgarju poplave

Sicer mirni, kristalno čisti potok Radovna je ob zadnjih nalivih podivjal. 2. septembra je odnesla voda v soteski Vintgar galerije v dolžini 25 m. S tem je bil prehod skozi Vintgar nemogoč. Ker v tem času obiskuje to lepo sotesko še veliko, predvsem inozemskih turistov, je Turistično društvo Vintgar takoj, ko se je voda nekoliko umirila obnovilo odnešene galerije ter popravilo v spodnjem delu pot, ki jo je porušila besneča in peneča se Radovna.

V veliko zadovoljstvo turistov je bil prehod skozi sotesko zopet urejen. Zal pa se je katastrofalna poplava 28. septembra zopet ponovila

in to še v večjem obsegu. Na najožjem delu soteske je besneča voda zopet odnesla vse obnovljene galerije in še več, kot jih je odnesla prvič. Tako je prehod skozi Vintgar zopet prekinjen. Še vedno prihaja veliko turistov v Vintgar, ki pa gredo lahko samo od odplavljenih galerij.

Od leta 1926 dalje Radovna ni bila tako visoka kot letos. Običajno je najvišja voda v Radovni v novembru in je tako mogoče, da pride še do tretje katastrofe v tem letu. Turistično društvo namerava takoj obnoviti vse prehode skozi Vintgar, kar bo močno prizadelo društveno blagajno. Kljub deževnemu vremenu je obiskalo Vintgar v septembru preko 4.500 turistov.

Jesenska setev

Vremenske prilike s težavami pri izkopavanju krompirja, z zapoznelim dozorenjem koruze in podobno, so letos zlasti po naših krajih dokaj odmaknile jesensko setev. Dela so povsod v teku. Po podatkih republiškega sekretariata za gospodarstvo bo letošnja jesenska setev v Sloveniji zajela večje površine zaradi novih, boljših tržnih pogojev za kmetovalce. Tako predvidevajo, da bo skupno posejano več kot 84.000 ha, na katerih bi prihodnje leto poželi okrog 130.000 ton žit. Okrog 42 odstotkov površin bo namreč zasejanih z visokorodnimi sortami pšenice. Na delu pri sedanjih setvi je okrog 2.900 traktorjev. Večina setev (74.100 ha) bodo opravili zasebni kmetovalci v kooperaciji s kmetijskimi združenji oziroma posestvi, ki kmetom pomagajo do dobrih semen, gnojila, jim nudijo tehnično pomoč in podobno.

Moravčani imajo prav

Največje vrste v zdravstvenem domu v Moravčah so ob določenih dnevih pred tamkajšnje zobno ambulantno. Ta namreč posluje le enkrat ali dvakrat tedensko. Mnogi ljudje iz oddaljenih vasi moravske doline skušajo izkoristiti to priliko in zgori se, da izgubijo ves dan za čakanje in na poti in da niti ne pridejo na vrsto.

O tem ozkem grlu zdravstvene službe v tamkajšnji dolini so že večkrat spregovorili ljudje tudi na zborih volivcev in ob drugih prilikah. Zahtevajo, da bi tam uredili redno zobno ambulanto. In v tem imajo tudi prav. Zlasti še, ker je tam ambulanta že ustrezno opremljena. Treba bi bilo le najti zobozdravnika in mu zagotoviti ustrezne pogoje, da ne bi odšel, tako kot se je že zgodilo.

Velika Planina se je z žičnico približala dolni in področje kamniške občine je s tem v turističnem pogledu veliko pridobilo. Velika Planina je postala središče turizma kamniškega področja in obenem turistična postojanka, ki veliko pomeni tudi v republiškem merilu.

Idealnim naravnim pogojem so tamkaj v močno oporo prastari pastirski stanovi, arhitektonsko povsem svojevrstno oblikovani in za tamkajšnje pogoje predvsem izredno funkcionalni; na zunanji prav taki so tudi novi počitniški domovi, ki na Veliki planini rastejo kot gobe po dežju. Načrte zanje je po temeljitem proučevanju pastirskih stanov izdelal arhitekt Vlasto Kopač, so pa v glavnem last delovnih kolektivov kamniške, domžalske in ljubljanskih občin in tudi nekaterih posameznikov. Pray zaradi zelo perspek-

tivnega razvoja Velike planine je bilo pred približno letom dni ustanovljeno turistično društvo Kamniška Bistrica, ki je ob ostalih dveh turističnih društvih v občini (Kamnik, Motnik) postalo najbolj delovno. Letos so na Veliki planini začeli s turistično prireditvijo »Planšarski praznik«, ki naj bi postala vsakoletna in zanimiva zlasti za tiste, ki Velike planine, pastirstva in običaje tam gori ne poznajo. Pri organizaciji prireditve so razen turističnih delavcev sodelovale tudi vse družbene - politične organizacije,

predvsem pa SZDL in prosvetno društvo v Kamniški Bistrici, v prihodnje pa bi se v program lahko vključili tudi lovci, ki bi iz nekdanjega življenja turistom lahko povedali in pokazali marsikaj zanimivega.

Turistično društvo v Kamniški Bistrici ima obsežen program dela, med drugim npr. gradnjo Jurčkovega doma na Vegradu in ureditev kopalnice na Kregarjevem. Člani pa so bili aktivni tudi na nedavni javni tribuni, kjer so kritizirali zlasti izredno slabo vzdrževanje ceste Kamnik - Stahovica - Kamniška Bistrica in neracionalno gospodarjenje s finančnimi sredstvi za vzdrževanje asfaltiranega odseka te ceste od Kamnika do Stahovice.

Po ureditvi zdravstvene postaje v Kranjski gori in v Zirovnici je zdravstvena služba jeseniške občine najslabše urejena na samih Jesenicah. Zdravstvene ambulante so raztresene v devetih in v glavnem neprimernih prostorih, v mestu. Toda po treh letih je končno dograjen osrednji trakt novega zdravstvenega doma ob glavni cesti. Če bi zadnje poplave ne zavlekle del, bi se že vseljevali. Tjakaj bodo začasno vselili vse ambulante, razen ortopedske in upravnih služb. Vsa dela so veljala okroglo 650 milijonov dinarjev.

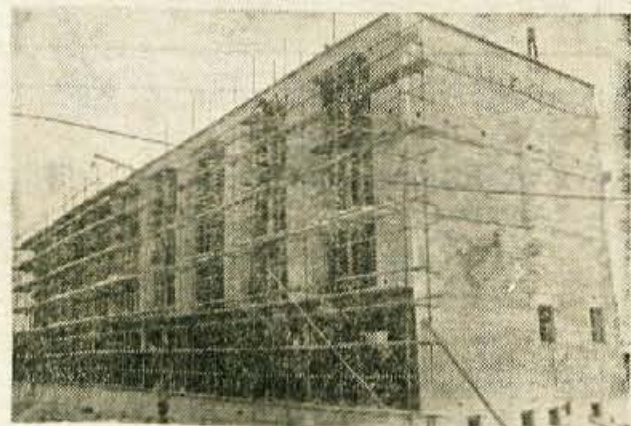
»Kam pa zvečer«?

Po mladinskih organizacijah tržiških kolektivov so v teku letne konference. Tako so se že zbrali in pogovorili mladinci in mladinke v tovarni Runo, v Tovarni kos in srpov, v Peku, v trgovskem podjetju Preskrba in na obeh osemletnih solah.

Poleg organizacijskih stvari in vloži mladine pri strokovnem in splošnem izpopolnjevanju svojih članov je bilo v razpravah tudi precej besed o razvedrilo mladine v Trži-

ču. Resno so obravnavali posamezne pripombe, češ da mladina zahaja v gostišča in v druge lokale. Toda »kam naj vendar gremo?« so ugovarjali na konferencah, ko

mladina nima nobenega primernega prostora. Znova je namreč oživela upravičena težnja mladine, da bi v mestu uredili nek prostor za njih in jim tako omogočili kulturnejšo zabavo ter hkrati preprečili mnogim mladim ljudem, da zahajajo v druge javne lokale.

Petrošniki v Mengšu so se vsa zadnja leta hudo pritoževali zaradi neurejene preskrbe. Kot zagotavljajo graditelji GP Zagorje ob Savi, bo stanovanjsko-poslovna hiša (na sliki) dograjena do 29. novembra in bodo odpravljene mnoge sedanje nevedčnosti. V pritličju je predviden prostor za mesnico, samopostrežno trgovino, bife, mlečno restavracijo in še za trgovino s čevlji. Skratka, potrošniško središče Mengša. Zgoraj pa bo še 27 družinskih stanovanj in več samskih sob

NAROČNIKE IN BRALCE V OBČINI KAMNIK OBVEŠČAMO, DA NAROČILA ZA GLAS, male oglase in objave SPREJEMA NAŠA PODRUŽNICA V KINU »DOM« KAMNIK NA FUŽINAH.

Berite in naročajte Glas. Izhaja v sredah in sobotah. Polletna naročnina samo 1.000 dinarjev. Dobite ga tudi v vseh trafikah.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Nastov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 607-11-135. Telefoni redakcije: 21-835, 22-433, uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letno 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih števil 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo